

"SƏS" qəzeti mənim üçün ən əziz qəzetdir

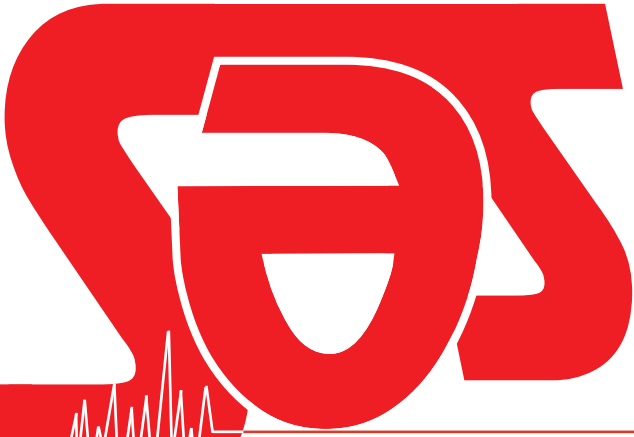

№ 056 (6981)

Apriel döyüşlərindən ZƏFƏRƏ doğru!

3

2 apriel 2024-cü il.
Qiyməti 60 qəpik

Azərbaycan-Rumıniya: enerji sahəsində qarşılıqlı əməkdaşlıq

2

Son 20 ildə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin apardığı məqsədyönlü müdrik xarici siyasət nəticəsində dünyada Azərbaycanla dostluq, müttəfiqlik münasibətləri quran dövlətlərin sayı artıb. Bu gün dünya dövlətləri ilə qarşılıqlı etimad səviyyəsində qurulan diplomatik əlaqələr yüksək bir mərhələdədir.

Ermenistan üçün yazılan FƏLAKƏT SSENARİSİ

Aleksey Fenenko: "Qərb Ermənistanı Rusiya və Azərbaycana qarşı hazırlayır"

4

YALANÇI REKLAMLAR: aldatmaq, yoxsa müştəri cəlb etmək?

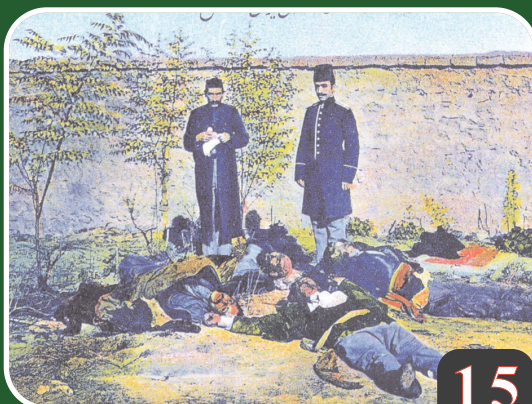
8

"Sosial şəbəkələrdə gərginlik yarananlar cəzalandırılmalıdır"

16

Mart soyqırımının sifarişçisi kimlər idi?: 106 il əvvələ arxivdən baxış

15

Paşinyan "buynuz çıxarıb" – hələlik sərhəddə...

10

Azərbaycan-Rumıniya: enerji sahəsində qarşılıqlı əməkdaşlıq

Son 20 ildə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin apardığı məqsədyönlü müdrik xarici siyasət nəticəsində dünyada Azərbaycanla dostluq, müttəfiqlik münasibətləri quran dövlətlərin sayı artıb. Bu gün dünya dövlətləri ilə qarşılıqlı etimad səviyyəsində qurulan diplomatik əlaqələr yüksək bir mərhələdədir. Azərbaycan Prezidenti Cənab İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasət nəticəsində ölkəmizlə dünya dövlətləri arasında münasibətlər daha da sıxlaşır, iqtisadi, mədəni, siyasi münasibətlər müstəvisində uğurlar əldə olunur. Dünyanın bir çox ölkələri ilə yanaşı, Azərbaycanla Rumıniya arasında əlaqələr də yüksələn bir xətlə inkişafdadır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin aprelin 1-də Rumıniyanın energetika naziri Sebastiyən İoan Burdujanı qəbul etməsi əlaqələrin davamlılığını göstəricisidir. Görüşdə Azərbaycan ilə Rumıniya arasında strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinin olduğu məmnunluqla vurğulanaraq bütün istiqamətlər üzrə əməkdaşlığın genişləndiyi bildirilib. Azərbaycan Prezidenti ikitərəfli münasibətlərin fəal inkişaf mərhələsində olduğunu qeyd edərək, dövlət başçıları, eləcə də digər səviyyələrdə həyata keçirilən qarşılıqlı səfərlərin əlaqələrimizin genişlənməsi baxımından əhəmiyyətini vurğulayıb. Prezident İlham Əliyev Bakıda keçirilən Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Rumıniya Hökuməti arasında iqtisadi-ticari əlaqələr və elmi-texniki əməkdaşlıq üzrə Müştərk Komissiyanın 8-ci iclasının münasibətlərimizin perspektivlərinin müəyyənləşdirilməsi baxımından önəminə toxunaraq bu iclasın gündəliyində enerji ilə yanaşı, digər sahələrə aid məsələlərin də olduğunu məmnunluqla qeyd edib.

Vurğulamaq yerinə düşər ki, Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra dövlətlərarası ikitərəfli münasibətlərin coğrafiyası genişlənməmiş və Rumıniya Azərbaycanın müstəqilliyini 1991-ci il dekabrın 11-də tanımışdır. 1995-ci ilin iyulunda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyev Rumıniyaya rəsmi

səfər etmiş və Rumıniya Prezidenti İon İliyesku ilə görüşən Ulu Öndər Heydər Əliyev Rumıniya prezidentinin onu bu ölkəyə səfərə dəvət etməsini iki ölkə arasında dostluq münasibətlərinin daha da inkişaf etdirilməsi üçün çox mühüm addım kimi qiymətləndirmişdir.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin Rumıniyaya səfəri zamanı Azərbaycan və Rumıniya arasında dostluq və əməkdaşlıq münasibətləri haqqında Bəyannamə, eləcə də elm, təhsil, mədəniyyət və idman, həmçinin iqtisadi və elmi-texniki əməkdaşlıq haqqında sazişlər imzalanmışdır. 1996-cı ilin martında Rumıniya Prezidenti İon İliyesku Azərbaycana rəsmi səfərə gəlmiş və səfər çərçivəsində iki ölkə arasında dostluq və əməkdaşlıq haqqında müqavilə, hava əlaqələri, ticarət gəmiçiliyi, beynəlxalq avtomobil daşımaları haqqında və digər sahələrdə əməkdaşlıq haqqında sazişlər imzalanıb.

Qarşılıqlı əlaqələrin təzahürü olaraq 1997-ci ildə Rumıniyanın Azərbaycanda səfirliyi, 2001-ci ildə isə Şərqi Avropa dövlətlərində ilk dəfə olaraq Azərbaycanın Rumıniyada səfirliyi açılmışdır. 1998-ci il iyunun 29-da Rumıniya Prezidenti Emil Konstantinesku Heydər Əliyevin dəvətilə Azərbaycana rəsmi səfəri zamanı "Azərbaycan Respublikası ilə Rumıniya Respublikası arasında dostluq münasibətlərinin və tərəfdaşlığın inkişafı haqqında"

bəyannamə imzalanmışdır.

REGIONAL VƏ BEYNƏLXALQ TƏŞKİLATLARDA ƏMƏKDAŞLIQ

Ulu Öndərin siyasi kursunu bu gün uğurla davam etdirən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bir çox dünya ölkələri ilə yanaşı, Rumıniya ilə də dostluq əlaqələrini uğurla inkişaf etdirir. 2004-cü ildə İlham Əliyevin Rumıniyaya rəsmi səfəri və səfər çərçivəsində "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin və Rumıniya Respublikası Prezidentinin Birgə Bəyannaməsi" də daxil olmaqla müxtəlif sahələri əhatə edən 12 sənədin imzalanması münasibətlərin genişlənməsinə geniş imkanlar açdı. Beləliklə, qarşılıqlı səfər və görüşlər ölkələr arasında siyasi - iqtisadi və digər sahələrdə əlaqələrin uğurla inkişaf etməsinə səbəb oldu. "Azərbaycan Respublikası və Rumıniya arasında strateji tərəfdaşlığın yaradılması razılaşması haqqında Birgə Bəyannamə", "Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Rumıniya Hökuməti arasında transsərhəd mütəşəkkil cinayətkarlığa və beynəlxalq terrorçuluğa qarşı mübarizə sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş", "Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Rumıniya Hökuməti arasında fəvqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılması, məhdudlaşdırılması və azaldılması sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş" və digər sənədlər dövlətlərarası münasibətlərdə körpü rol oynayıb.

Bildiyimiz kimi, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Rumıniyaya rəsmi səfəri münasibətlərin daha da inkişafına söykənir.

Hər iki ölkənin müvafiq qurumları arasında six əməkdaşlığın həyata keçirilməsinə önəm verilib. Dövlət Neft Şirkəti və Romqaz 2023-cü il yanvarın 1-dən Azərbaycandan Rumıniyaya qazın təchizatı barədə müqavilə imzalanmışdır. Bu gün regionda böyük gücə malik olan Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyində də xüsusi rol oynayır. Bunu qiymətləndirən digər Avropa ölkələri kimi Rumıniya da Azərbaycanı regionda əsas tərəfdaş ölkə hesab edir. Regional və beynəlxalq təşkilatlarda Azərbaycan və Rumıniya yaxından əməkdaşlıq edirlər.

YAŞIL ENERJİ SAHƏSİNDƏ REALLAŞAN LAYİHƏLƏR

Xatırladaq ki, Azərbaycan Cənubi Qafqaz bölgəsində ilk ölkədir ki, Rumıniya onunla əməkdaşlığını strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə qaldırıb, bu, 2009-cu ilə təsadüf edir. Rumıniya ilə Azərbaycan gözəl diplomatik və siyasi münasibətlərə malikdir. 2009-cu ildə imzalanmış Strateji Tərəfdaşlığa dair Birgə Bəyannamənin və 2011-ci ildə imzalanmış Strateji tərəfdaşlığın həyata keçirilməsi üzrə Birgə Fəaliyyət Planının, ümumən ötən dövrdə imzalanmış 60-dan çox əməkdaşlıq sənədinin ölkələr arasında əlaqələrin inkişafına imkan yaradıb, bu əlaqələr strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəlib. 2022-ci ildə bunun çox güclü bir dinamika baş verdi və cənab Prezident Buxarestə səfər zamanı dekabrın 17-də Azərbaycan, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan hökumətləri arasında yaşıl enerjinin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlığa dair Saziş imzalayıblar. Bu Sazişin imzalanması ölkələr arasında bir sıra mühüm sahələrdə uzunmüddətli əməkdaşlıq üçün təməl yaradır. Rumıniya və Azərbaycan uzun illər ərzində əlaqələrini strateji tərəfdaşlıq əsasında inkişaf etdirir.

Rəsmi xronika

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev "Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidməti" publik hüquqi şəxsin Müşahidə Şurasının tərkibinin təsdiq edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

* * *

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Şuşa rayonunda Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsinin təyin edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

lər. Rumıniya strateji tərəfdaşlığı dərinləşdirməyə və mühüm strateji əhəmiyyətə malik regional layihələrin icrasına hazırdır. Dövlətimizin başçısı Rumıniyanın energetika naziri Sebastiyən İoan Burdujanı qəbulu zamanı Azərbaycanda enerji sektorunda, xüsusilə indiki dövrdə yaşıl enerji sahəsində böyük layihələrin reallaşdırıldığını deyərək, ötən ay Bakıda keçirilən Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin 10-cu və Yaşıl Enerji Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin 2-ci iclaslarının önəmini vurğulayıb. Söhbət zamanı energetika sahəsində artıq xeyli irəliləyişin olduğu vurğulanaraq Azərbaycandan təbii qazın və Qara Dəniz vasitəsilə yaşıl enerjinin Rumıniyaya ixracı ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

"ENERGETİKA, ƏLBƏTTƏ Kİ, TƏK CƏ RUMİNIYA-AZƏRBAYCAN ƏLAQƏLƏRİNİN YOX, BÜTÖVLÜKDƏ DÜNYA GÜNDƏLİYİNİN MƏRKƏZİNDƏ OLAN MƏSƏLƏDİR"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çıxışlarının birində vurğuladığı fikri xatırlamaq yerinə düşər: "Energetika, əlbəttə ki, təkcə Rumıniya-Azərbaycan əlaqələrinin yox, bütövlükdə dünya gündəliyinin mərkəzində olan məsələdir. Uzun illər ərzində Azərbaycanın neft şirkəti SOCAR Rumıniyada fəaliyyət göstərir, 70-dən çox yanacaq doldurma stansiyası və bir neçə yanacaq deposu var. Yeni, SOCAR-ın Rumıniyada fəaliyyətinin artıq çox gözəl tarixçəsi vardır. Azərbaycan qazı Avropa məkanında yeni ünvana çatacaq və bununla paralel olaraq, Rumıniya imkanlarından istifadə edərək digər Avropa ölkələrinə Azərbaycan qazı nəql ediləcəkdir".

Görüşdə ölkələrimiz arasında iqtisadi-ticari əlaqələrin genişləndiyinə toxunulub, ötən il ticarət dövriyyəsinin daha əvvəlki ilə müqayisədə təqribən 30 faiz artaraq 670 milyon ABŞ dollarına çatdığı bildirilib. SOCAR-ın Rumıniyada çox aktiv fəaliyyətinə toxunularaq onun bu ölkənin yanacaq bazarında kifayət qədər əhəmiyyətli yer tutduğu diqqətə çatdırılıb. Azərbaycan Cənub Qaz Dəhlizinin son seqmenti olan TAP layihəsini uğurla icra edərək və Avropa İttifaqı üçün etibarlı enerji tərəfdaşına çevrilib. Bütün bunlarla yanaşı, Azərbaycan Rumıniya arasında olan əməkdaşlığı genişləndirmək üçün bir çox imkanlar var. Qaz, yaşıl enerji dəhlizləri, eləcə də nəqliyyat sahəsində olan münasibətlər dövlətlərarası əlaqələr üçün geniş imkanlar açacaqdır. Azərbaycan və Rumıniyanın iqtisadi əlaqələrində inkişaf dinamikasının davamı olaraq, iki ölkə arasında ticarət dövriyyəsinin yüksələn xətlə davam edir və ötən ildə 29,3 % artıb. Söhbət zamanı kənd təsərrüfatı, səhiyyə və təhsil sahələrində də əməkdaşlığın genişlənməsi məmnunluqla vurğulanıb.

Göründüyü kimi, Prezident İlham Əliyevin ölkəmizə rəhbərliyi dövründə Rumıniya-Azərbaycan əlaqələri daha da inkişaf etmiş, ikitərəfli münasibətlərdə qarşılıqlı inam və etimad çalarları güclənmişdir. Ölkələrimiz arasında mövcud olan münasibətlər və bunun dinamik inkişafı belə bir proqnozdan çıxış etməyə əsas verir ki, Azərbaycan-Rumıniya əlaqələri yaxın gələcəkdə daha da yüksək olacaq.

Zümrüd BAYRAMOVA

Ukrayna mediası Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin Ermənistanla xəbərdarlığında geniş yer ayırır

Ukraynanın mətbuatı Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin Ermənistanın gərginlik yaratmaqla bağlı xəbərdarlığına dair məlumatına geniş yer ayırır. "Ukrinform", "RBK-Ukrayna", "Antikor", "Yevropeyskaya Pravda", "Azadlıq Radiosu"nun Ukrayna redaksiyası və digər informasiya agentlikləri, xəbər portallarında dərc olunan məqalələrdə son zamanlar Ermənistan-Azərbaycan şərti sərhədinin müxtəlif istiqamətlərində Ermənistan silahlı qüvvələrinin canlı qüvvəsi, zirehli texnikası, artilleriya qurğuları, habelə digər ağır atəş vasitələrinin cəmləşdirilməsi və qoşunların intensiv hərəkətinin müşahidə olunduğu qeyd edilir.

Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinə istinadla bildirilir ki, son vaxtlar Ermənistanla Azərbaycanı müharibə ilə hədələyən revanşist qüvvələrin daha da fəallaşması, ölkəmizə qarşı aqressiv ritorikanın yüksək həddə çatması və təxribat cəhdlərinə hazırlıq məqsədilə informasiya məkanında vəziyyətin gərginləşməsinə xidmət edən təhriki məlumatların sayının artması özünü büruzə verir.

Aprəl döyüşlərindən ZƏFƏRƏ doğru!

Prezident İlham Əliyev: "2016-cı ildə aprəl döyüşlərində düşməyə dərs verdik"

2016-cı il aprelin 1-dən 2-nə keçən gecə. Həmin zamandan 8 il ötür. Bu, aprəl döyüşləri kimi tarixləşdi. 2016-cı il aprelin 1-dən 2-nə keçən gecədən başlayaraq Azərbaycan və Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin Qondarma Dağlıq Qarabağ Respublikasının hərbi birləşmələri arasında baş vermiş hərbi münaqişə Aprəl döyüşləri Qarabağda 1994-cü ildə atəşkəs haqqında saziş imzalandıqdan bəri ən şiddətli döyüşlər idi. Döyüşlər Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin qələbəsi ilə nəticələndi, Tərtər rayonunun Talış kəndi ətrafındakı yüksəkliklər,

2,000 hektarlıq ərazini azad etmişdir. Aprelin 4-ü Ermənistan ordusu itirilmiş mövqelərini geri qaytarmaq məqsədilə cəbhənin əsasən Ağdərə-Tərtər və Xocavənd-Füzuli istiqamətlərində mövqelərimizə yenidən hücum etdi, təmas xəttinə yaxın yaşayış məntəqələrimizi intensiv atəşə tutdu. Amma döyüşçülərimizin şücaəti qarşısında düşmən məqsədinə nail ola bilmədi. Onların əlavə qüvvələr göndərməklə hücumu davam etdirmək planı da baş tutmadı. Əməliyyat zamanı Ermənistan silahlı qüvvələrinin Ağdərə və digər yaşayış məntəqələrindən hərəkətə gətirmək istədiyi ehtiyat qüvvələri bölmələrimiz tərəfindən önleyici zər-

artıq düşməyə Azərbaycanın gücünü göstərmişdir. "2016-cı ildə Aprəl döyüşlərində düşməyə dərs verdik və Ağdərə, Füzuli, Cəbrayıl rayonlarının bir hissəsini düşməndən azad etdik"- deyən Cənab Prezident 2018-ci ildə uğurlu Naxçıvan əməliyyatı nəticəsində on min hektardan çox torpaq sahəsinin Azərbaycan Ordusu tərəfindən götürüldüyünü və işğalçıların o bölgələrdən qovulduğunu qeyd etmişdir. 26 il işğal altında olan Naxçıvan Muxtar Respublikasının Şərur rayonunun Günnüt kəndi və ətrafındakı mühüm strateji əhəmiyyətli yüksəkliklərin Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun əks-həmlə əməliyyatları ilə işğaldan azad edilməsi ordumuzun növbəti uğuru kimi tarixə yazıldı. Ümumilikdə, 11 min hektara yaxın ərazi düşməndən azad edilib. Bu ərazinin isə 8 min hektardan çoxu əkin üçün, xüsusilə dəmyə əkinçiliyi üçün yararlı ərazilərdir.

ZAMAN YETİŞDİ

Bayrağımızı yüksəkliklərdən yüksəkliklərə qaldıran siyasi gücə, iradəyə malik Böyük Liderimiz, Sərkərdəsimiz və Prezidentimiz var. Bu güc, bu Sərkərdəlik Azərbaycan xalqını Müzəffər xalq kimi dünyaya tanıtdı, ZƏFƏR qazanmış xalq olaraq hərbi gücümüzü dünyaya göstərə bildik. Tariximizi yazmaqda dünya hərbi tarixinə də yeni bir səhifə açdıq. 30 ilə yaxın işğal dövründə Azərbaycan hər zaman bu qisası almağa, ucadan-uca üçrəngli Azərbaycan bayrağını vətən torpağı üzərində məğrur-məğrur dalğalanacağı günün lap yaxında olduğunu yaxşı bilirdi. Vətən torpağına axıdılan şəhid qanının, qoca, qadın və uşaqların qışın sərt sızığında, yayın istisində el-obasından didərgin düşməsinin qisasının alınacağı günü səbirsizliklə gözləyirdi igid oğullarımız. Müstəqilliyimizin rəmzi, bütövlüyümüzün, varlığını simvolu olan Bayrağımızı o yerlərdə dalğalandırmağa hər kəs tələsirdi. Zaman yetişdi.

Ciyasi gücə, iradəyə malik Böyük Lider, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Sərkərdəlik məharəti Azərbaycan xalqını Müzəffər xalq kimi dünyaya tanıtdı, ZƏFƏR qazanmış xalq olaraq hərbi gücümüzü dünyaya göstərə bildik. Tariximizi yazma-

qla dünya hərbi tarixinə də yeni bir səhifə açdıq. Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Ordumuz 44 gün davam edən müharibənin gedişində möhtəşəm qələbələr qazanaraq dünya hərbi tarixinə yeni şanlı səhifələr yazdı. Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Ordumuz 44 gün davam edən müharibənin gedişində möhtəşəm qələbələr qazanaraq dünya hərbi tarixinə yeni şanlı səhifələr yazdı. Silahlı Qüvvələrimiz döyüş meydanında Ermənistanın "güclü, məğlubedilməz ordu" mifini darmadağın etdi. 2020-ci ilin noyabrın 10-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin xalq müraciəti tarixdə yeni gün oldu. "Bu gün ölkəmiz üçün tarixi bir gündür. Bu gün Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə son qoyulur. Hesab edirəm ki, indicə imzalanmış üçtərəfli bəyanat məsələnin həlli istiqamətində son nöqtə olacaqdır". Bu müraciət xalqın tarixində yeni bir günün başlanması demək idi. Bu elə bir gündür ki, zaman-zaman Azərbaycan xalqının ərənliliyini, torpaq uğurunda savaşını, böyüklüyünü, bütövlüyünü, lazım gələndə bir yumruq olaraq birləşməsinə yetişən nəsillərə illər, qərnlər, əsrlər sonra belə danışmış olacaq. Azərbaycan ordusu Vətən Müharibəsində öz gücünü, nəyə qadir olduğunu göstərdi.

"QİSAS" CAVAB ƏMƏLİYYATI

Yaxın keçmişimizdə aldığı zərbələri yaddan çıxarmışdılar. Rusiya Federasiyası sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdiyi Azərbaycan ərazisindəki qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələrinin üzvləri 10 noyabr 2020-ci il tarixli Bəyanatının müddəalarını kobud surətdə pozaraq 2022-ci ilin avqustun 3-də Azərbaycan Ordusunun bölmələrinə qarşı terror-təxribat əməli törətdilər. Bundan əlavə, qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələrinin üzvləri Kəlbəcər və Laçın rayonlarının ərazisini əhatə edən dağ silsiləsində yerləşən Qırxqız yüksəkliyini ələ keçirmək və orada yeni döyüş mövqelərini qurmağa cəhd göstərdilər. Azərbaycan Ordusu bölmələrinin keçirdiyi "Qisas" cavab əməliyyatı nəticəsində Qırxqız yüksəkliyi, həmçinin Kiçik Qafqaz dağ silsiləsinin

Qarabağ silsiləsi boyu Sarıbaba və bir sıra digər əhəmiyyətli hakim yüksəklikləri nəzarətə götürdü. Əməliyyat çərçivəsində qeyri-qanuni erməni silahlı ünsürlərinin bir neçə döyüş mövqeyi dağıdıldı.

Azərbaycan Ordusunun Qarabağda başladığı lokal xarakterli antiterror tədbirlərinin qısa müddətdə öz müsbət nəticəsini verməsi, separatçıların təslim olması əlbəttə ki, ölkəmizin növbəti uğurudur. Azərbaycanın apardığı antiterror tədbirləri lokal xarakterli idi və Ordumuzun qarşısına mülki obyektlərə, insanlara zərər yetirilməməsi vəzifəsi qoyulmuşdu. Qarabağın rəyefi dağlıq olduğundan və qeyri-qanuni erməni silahlıları uzun müddət yüksəkliklərdə möhkəmləndiyindən antiterror tədbirlərinin aparılması heç də asan məsələ deyildi. Ordumuz verilən tapşırıq əsasən ancaq legitim hərbi hədəfləri zərərsizləşdirdi və bu, humanistliyə görə dünyada aparılan ən nümunəvi antiterror tədbiri olaraq tarixə düşdü. Lokal antiterror tədbirlərinin yüksək dəqiqliklə aparılmasına Ordumuzun peşəkarlığı və müasir silahları idarə etmək bacarığı sayəsində nail olundu. Ötən ilin sentyabrın 19-20-də Qarabağda aparılan lokal antiterror tədbirləri ilə Azərbaycan Ordusu dünyanın ən güclü ordularından olduğunu bir daha sübut etdi.

Bu gün vətənpərvər ruhda təbiyə almış Azərbaycan gənci hər qarış torpağın müdafiəsində dayanır. Gənclərin Vətən müharibəsi başlayanda könüllü olaraq orduya yazılması, vətən torpaqlarının müdafiəsinə qalxması vahid niyyət ətrafında birləşən gənclərimizin əzmkarlığını, vətənə sevgisini bir daha göstərmiş oldu. Öz iradəsi, gücü ilə. Bu gün də vətən oğulları Ali baş Komandanın əmrinə, vətənin müdafiəsinə hər an hazırdırlar. Bu gün Azərbaycan qalib dövlətdir. Torpaqlarını işğaldan azad edilən qalib xalqdır. Bu gün hər bir azərbaycanlı Lələtəpədə ucaldılan üçrəngli bayrağımızın artıq işğaldan azad edilən Şuşada və digər ərazilərimizdə dalğalanmasından qürur duyurlar. Bu qüruru bizə yaşadan Müzəffər Ali Baş Komandan və Rəşadətli Azərbaycan Ordusudur. Prezident İlham Əliyevin uzaqgörənlik və liderliyi ölkəmizi qələbədən-qələbəyə apardı.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Cəbrayıl rayonunun Lələ təpə yüksəkliyi və Cocuq Mərcanlı, Goranboy rayonunun Gülüstan kəndi, Tərtər rayonunun Qazaxlar kəndi və Tərtər rayonunun Suqovuşan kəndi istiqamətində yollar düşməndən azad olundu. 5 apreldə hər iki tərəfin razılığı və beynəlxalq qurumların müşahidəsi ilə yenidən atəşkəs müqaviləsi imzalandı.

Buna baxmayaraq, Ermənistan tərəfindən dəstəklənən separatçı qüvvələr atəşkəs imzalanmazdan bir neçə saat sonra onu dəfələrlə pozmuşdur.

Azərbaycan Respublikasının verdiyi rəsmi məlumata görə Azərbaycan Silahlı Qüvvələri

bələrlə dağıdıldı.

AĞDƏRƏ, FÜZULİ, CƏBRAYIL RAYONLARININ BİR HİSSƏSİNİ DÜŞMƏNDƏN AZAD EDİLDİ

Azərbaycan ordusu hələ Aprəl döyüşlərində öz gücünü düşməyə göstərə bilməmişdir. 2016-cı il aprelin əvvəllərində Azərbaycanın ön xətt mövqeləri və yaşayış məntəqələri Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən intensiv artilleriya atəşinə məruz qalanda ordumuzun bölmələri əks-həmlə ilə təxribatların qarşısını aldı.

Azərbaycan Ordusunun şanlı tarixində mühüm yerlərdən birini tutan 2016-cı ilin Aprəl döyüşləri

Aleksey Fenenko: "Qərb Ermənistanı Rusiya və Azərbaycanla qarşı hazırlayır"

Rusiya Beynəlxalq Münasibətlər Şurasının politoloqu, Moskva Dövlət Universitetinin Dünya Siyasəti fakültəsinin dosenti Aleksey Fenenko Qərbin MDB-yə təzyiqlərini "Moskva-Baku" portalına şərh edib. Müsahibəni oxucularımıza təqdim edirik.

- Krokus Siti Holldakı terror aktı, təbii ki, Rusiyaya təzyiqli göstərmək və sabitliyi pozmaq üçün, o cümlədən bütün MDB məkanında qarışıqlığı təhrik etmək üçün yeni üsuldur?

- O cümlədən. Məncə, Krokus Siti Holldakı terror aktının arxasında aşağıdakı vəzifələr dayanır: Rusiyalı müsəlman dünyasına qarşı qoymaq. Görün, Qərb terrorundan əvvəl silahların ziyarət etdiyi Türkiyənin də günahkar olduğu, Orta Asiya ölkələrinin günahkar olduğu mövzusunun necə təbliğ edilir.

Bundan əlavə, terror aktı prezident seçkilərindən dərhal sonra hakimiyyətə inamsızlıq toxumu səpmək cəhdi idi. Bu aydındır. Ölkəmiz multikultural olduğu üçün hər dəfə ölkə daxilində kritik vəziyyətlərdə hansısa qüvvələr millətlərarası toqquşmaları törətməyə çalışırlar. Amma dünən Vladimir Putinin dediyi kimi, istənilən etnik toqquşma Rusiya üçün təhlükəlidir. Dövlət başçısı buna son qoymağa çağırır.

Digər problem odur ki, bəzi kritik vəziyyətdə radikal millətçi bəyanatlar səsləndirən

sadələvə vətənpərvərlər bunun amerikalılar üçün nə qədər faydalı olduğunu belə dərk etmirlər. Amerikalılar kiçik bir ərazidə ruslar üçün kiçik etnik Rusiyadan olduqca məmnun olacaqlar. Onlar belə bir fikri dəstəkləməkdən və tanımaqdan məmnun olacaqlar. Daha bir səbəb, dediyiniz kimi, Rusiyalı sarsıtmaq və çökdürmək, həm də onu MDB-dəki qonşularına qarşı qoymaq cəhdidir.

- Bu baxımdan biz MDB-ni bir institut kimi necə gücləndirə və daxilində dövlətlərin ümumi baxışlarını formalaşdırma bilərik?

- Bu gün biz MDB, BRİKS və ŞƏT arasında qarşılıqlı əlaqəni inkişaf etdiririk. Yeni dünya nizamının qurulmasının bugünkü şəraitində dünyanın müxtəlif yerlərində dost

daşıyaqları barədə xəbərdarlıq edib. Bundan əlavə, Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova görüşü Ermənistandan anti-Rusiya aləti kimi istifadə etmək cəhdi adlandırır. ABŞ Dövlət Departamenti isə görüşün heç kimə qarşı yönəlmədiyini deyir.

- Hər şey belədir, çünki Qərb Ermənistanı həm anti-Rusiya, həm də anti-Azərbaycan formada hazırlayır. İrəvanı buna çağırır: Rusiyadan uzaqlaş, biz sənə kömək edəcəyik. Bu gün Ermənistan MDB-nin təhlükəsizlik sistemi üçün zəif halqaya çevrilib, İravan bu sistemi sarsıtıb Qərbə təslim etməyə çalışır.

Ermənistan Qərb üçün informasiya və

Ermənistan-Aİ münasibətlərində yeni dövr başlayacaq. Qərbin Paşinyana təzyiqli göstərdiyi və xəbərdarlıq etdiyinə dair məlumatlar var ki, o, Rusiyadan qopmaq üçün daha ciddi addımlar atmasa, onun yerinə daha radikal lider gələcək.

NATO-nun keçmiş baş katibi Rasmussenin Ermənistan hökumətinə məsləhət verdiyi və bunun üçün İravanın ona pul ödədiyi barədə məlumatlar var. Paşinyan hökuməti heç vaxt NATO ilə əlaqələrini gizlətməyib. Əksinə, açıq şəkildə Alyansın onlara kömək etdiyini, NATO-nun Paşinyanın siyasətini həmişə dəstəklədiyini, NATO-nun KTMT-dən daha yaxşı tərəfdaş olduğunu bildirib.

Eyni zamanda, fikrimcə, Qərb

Ermənistan böyük miqdarda silahla həqiqətən kömək etməyəcək. Kömək etmək nə deməkdir? Gözəl şəkildə bir neçə silah nümunəsi gətirin, əllerinizi çırpın, necə gözəl olduğunu göstərin? Bunu edə bilərlər. Amma başqa heç nə.

Belə görünür ki, bu gün Qərb dövlətləri Ermənistanı çoxlu

pul göndərirlər. Bu pullar haraya gedir? Görünür, o cümlədən hakimiyyətə, Qərbin onları dəstəklədiyinə zəmanət kimi. Amma ümumilikdə, bu gün Ermənistanı verilən qondarma Qərb yardımı onların Ukraynaya göndərdikləri ilə müqayisədə qəpik-quruşdur. Və bu gün Qərbin və Ukraynanın Ermənistan haqqında kifayət qədər sözü yoxdur. Hər halda bu gün Qərbin tərəfini seçib onun peykinə çevrilən dövlətin, xüsusən də Qərblə heç bir sərhəd əlaqəsi olmayan dövlətin sonunun pis olacağı göz qabağındadır.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

ölkələrlə əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulması, bütün sahələrdə ümumi yanaşmaların qurulması mühüm vəzifədir. O cümlədən, hazırda Moskvada Rusiyanın Birlikdə sədrliyi ilə "MDB, Aİİ, ŞƏT məkanında dialoqdan birgə layihələrə doğru" mövzusunda MDB-yə üzv dövlətlərin Beynəlxalq İqtisadi Forumu keçirilir.

- Aprelin 5-də Brüsseldə Ermənistanın baş naziri, ABŞ dövlət katibi və Avropa Komissiyasının rəhbəri arasında görüş keçiriləcək. Azərbaycan bununla bağlı ABŞ və Aİ səlahiyyətlilərinə qarşı çox sərt danışıq və İrəvanın regionda yeni təxribatları olacağı təqdirdə məsuliyyət

siyasi təbliğatla məşğuldur: deyirlər, görün biz necə yazıq və məzlumuq, Rusiya bizi qorumur. Biz Rusiya, Azərbaycan və Türkiyə tərəfindən əzilən kiçik, kasıb Ermənistanıq, onlar bizə kömək etmirlər.

İnanıram ki, aprelin 5-də keçiriləcək görüş Ermənistanı hərbi yardım və iqtisadi dəstək vəd edən bir neçə yüksək səviyyəli bəyannamənin imzalanması ilə başa çatacaq. Axı Ermənistan Aİİ üzvlüyünə əsasən iqtisadi cəhətdən dəstəklənir. Amma bu, Qərbə sərfəli deyil. Amma aprelin 5-də verilən bəyanatlardan sonra ən "maraqlı"lar baş verəcək. Rusiya-Ermənistan münasibətlərində və

Orucluq ayı paytaxt sakinləri üçün nə ifadə edir?

İlin ayları içərisində Ramazan ayı ən mübarək aydır, çünki Allah bu ayda bəşəriyyətə ən böyük töhfəsini, yəni Qurani-Kərimi vermişdir. Digər tərəfdən Qədr gecəsi bu aydadır, yəni insanların qarşısında gələn il ərzindəki taleləri onların ləyaqətlərinə görə həmin gecədə təyin olunur.

Bu gecədə edilən ibadət min ayın ibadətindən üstündür. Başqa bir tərəfdən isə bu ay ibadət, təqva, özünü tərbiyə və islah, paklanma ayıdır. Orucun mənəvi faydalarından söz açarkən bunu qeyd etməliyik ki, o, insanın bədənini dünya nemətlərindən, ruhunu isə dünya qayğılarından azad edir. Əlbəttə, bu halda insan irfan yolunu daha sürətlə keçər. Çünki onun diqqəti mənəvi mövzulara, Allaha yönəlir. Oruc tutan şəxs Allah barədə daha çox düşüncə və

Yaradani daha yaxından tanıyır. SİA olaraq insanlara "Orucluq ayı paytaxt sakinləri üçün nə ifadə edir?" sualı ilə müraciət etdik.

Şəhər sakini Hüseyn Qurbanov: "İlboyu gözlədiyimiz ən gözəl ay gəlib çıxıb. Mən də oruc tuturam. Altı nəvəm var. Onların da dördü oruc tutub imkanları çatdığı qədər. İkisi də kiçikdir. İnşallah onlar da böyüyəndə oruc tuturlar. Orucluq insanın özünü toparlaması, dünyanı başqa səmtdə fikirləşməsi, sakitləşməsi, Allaha qovuşmaq istəməsinin təzahürüdür. Allah hamının orucunu qəbul etsin, qarşından gələn bayramınız da mübarək olsun"

Şəhər sakini Aysel Əlimuradova: "Ramazan ayı, Orucluq mənim üçün Allaha olan inamımı ifadə edir. Öləndən sonra cənnətə, yoxsa cəhənnəmə düşməyimizi oruc tutmaqla düzəldə bilərik. Həyatda hər insan səhv edir. Səhv ediriksə, oruc tutaraq bu səhvimizi silə bilərik. Özüm oruc tuturam. Orucluğun fəziləti ilə səhvlərimi düzəltmək, hətta onları silmək istəyirəm. Mütləq hər

insanda səhv olur. Ona görə də Orucluq bu səhvləri silmək üçün Allahın bizə göndərdiyi fürsətdir".

Şəhər sakini Kənan İsmayilov: "Orucluq ayı müqəddəs aydır. İnsanın günahları yuyulur, özünü gümrah hiss edir. Həm mənəvi, həm də fiziki cəhətdən təmizlənir.

Sağlamlığa da böyük faydası var, insanın ruhu da təzələnir. Bu ayın fəziləti çox böyükdür. Hələki oruc tutmuram, qismət olarsa, tuturam".

Şəhər sakini Aybəniz Quliyeva: "Oruc tuturam. Ramazan ayı ən gözəl aydır. Televizorda baxıram, ac-susuz

insanları görürəm. Orucluğun mahiyyətini daha çox dərk edirəm. Birinci növbədə insanda cürət olmalıdır ki, aclığa, susuzluğa dözsən. İnsan hərdən öz bədənini də sərbəst buraxmalıdır. Səbr də lazımdır. İndi havalar sərin keçir deyər rahat tutmaq olur. Fikirləşirəm ki, yayda necə tuturdum? Ona da güc lazımdır. Özümü hərtərəfli rahat hiss edirəm. Kaş hamı tuta biləydi, hamıya qismət olardı".

Şəhər sakini Zeynəb Mahmudova: "Mən həmişə oruc tuturam. Bu il səhətimlə bağlı tuta bilmədim. Məncə, hər bir müsəlman oruc tutmalıdır. Düzdür, seçim sərbəstdir. Tutmayanlara da pis baxmıram. Amma oruc tutmaq hər insanın sağlamlığına görə də deyil. Elə insan var ki, sağlamlığına uyğundur. Müqəddəs aydır. Mənim üçün bu ay bütün yaxşılıqların olduğu, duaların qəbul olunduğu aydır".

Şəhər sakini Əfsəddin Nəbiyev: "Ramazan ayının fəziləti çox böyükdür. Orucluq müsəlman dünyasında insanlığa, mərhəmətə səsləyən müqəddəs aydır. Mən də həmişə oruc tuturam. Orucluq insanların sülhə, mehribanlığa səsləyən aydır. Ramazanı ona görə çox yüksək qiymətləndirirəm".

Söylü Ağazadə

Türkiyə seçimini etdi!

Qardaş ölkədən dünyaya demokratiya dərəsi

Martin 31-idə Türkiyədə yerli özünüidare orqanlarına keçirilən seçkilərdə vətəndaşların 78,11 faizi iştirak edib. Türkiyə Yüksək Seçim Kurulunun (YSK) sədri Ahmet Yener seçkilərin nəticələrinə dair açıqlamasında bildirib ki, rəsmi olmayan nəticələrə görə, böyük

şəhərdə CHP, 12 böyük şəhərdə AK Partiya, 3 böyük şəhərdə DEM və 1 böyük şəhərdə Yenidən Rifah Partiyası (YRP) öndə olub.

Ərzurum, Qaziantep, Kahramanmaraş, Kayseri, Kocaeli, Konya, Malatya, Ordu, Sakarya, Samsun, Trabzon və Hatayda

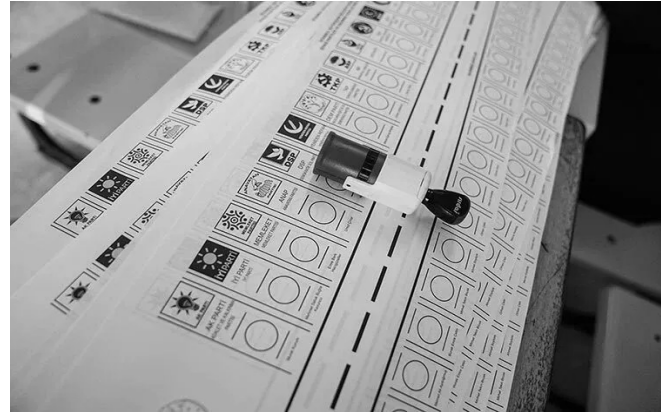
Kılıçdaroğlu dövrü xatırlamaq istəmədikləri bir dövr olaraq qalacaq. Meral Akşenerin İYİ Partiyasının başkanı olaraq davam etməsi indi çox çətin olacaq. Ötən gecədən başlayan istefa çağırışları bu gün də davam edəcək.

Əkrəm İmamoğlu 2028-ci ildə prezidentliyə namizədlə güclü münasibət əldə edib, bu doğrudur. Lakin Ankarada əldə etdiyi nəticə ilə Mansur Yavaş da kluba cəlb olu-

Yüksək Seçim Kurulu nə deyir?

Yüksək Seçim Kurulunun (YSK) sədri Əhməd Yener seçkinin nəticələri ilə bağlı açıqlamalar verib. Ahmet Yener açıqlamasında bildirib ki, seçkilərə 34 siyasi partiya qatılıb: "Seçkilər 61 milyon 441 min 882 seçici qeydiyyatı ilə 207 min 848 seçki qutusunda keçirilib. Xüsusi nəticələrə görə, əsas şəhər seçimləri üçün açılan qutuların dərəcəsi 99,99 faizdir. Böyükşəhər bələdiyyə

seçkilərində iştirak nisbəti yüzdə 78,11 olub. Bələdiyyə seçkiləri üçün açılan seçki qutusu 99,95 faiz, iştirak faizi isə 78,7 faiz olub. Bələdiyyə məclisi seçkiləri üçün açılan seçki qutusu 99,93, iştirak nisbəti yüzdə 78,5, əyalət şurası seçkiləri üçün açılan seçki qutusu yüzdə 99,97, iştirak nisbəti isə yüzdə 80,7 olub. Nəticələrə görə, Türkiyə daxilində CHP 35 bələdiyyə, Ədalət və İnkişaf Partiyası 24, Xalq

nub. Onun bu günə qədər İmamoğlu qədər açıq şəkildə ortaya çıxması Yavaşın prezident olmaq niyyəti kimi şərh edilməməlidir. Sandıqdan çıxan nəticə Özgür Özü ən çox rahatladıb. Özəl həm Kılıçdaroğlunun, həm də İmamoğlunun kölgəsindən eyni anda xilas olub. O, bacarığını sübut etmiş lider adını qazanıb. Bundan sonra kimse ona "Mənim uğurumla kresloda otursansa, mənə görə prezident oldun" deyə bilməz. Özəlində çıxışındakı müsbət müzakirə əslində bu rahatlığın nəticəsidir. İstanbulda tarixinin ən aşağı nöqtəsini bilərəkdən seçən DEM daxilində danışıqlar CHP-yə verilən dəstəklə daha da böyüyəcək. Bu danışıqların nə dərəcədə möhkəm olacağı belli deyil. Ölkədəki terrorçu lordlar zadəgan Başak Dəmirtaş geri alanda partiyanın qazanacağı səsleri deyil, Ərdoğanı ortadan qaldırmağa hesablanmışdılar.

AK Partiya üçün nəticələr

Nəticədə iqtisadi proqramın və pensiyaçıların vəziyyəti həll olunubmu? Bildiyimiz kimi, prezident Ərdoğan bu reallığa baxmaqla kifayətlənməyəcək. Bəzi təşkilatlarda adların müəyyənləşdirilməsində yaşanan problemlər və münaqişələr şəhər, rayon və rayon üzrə müzakirə olunaçaq. Bundan kənara çıxsaq, Ərdoğanın partiyada, hətta kabinetdə dəyişiklik etməkdən çəkinmədiyini nəzərə alsaq, bəzi hissələrin hərəkatə keçəcəyini söyləmək peyğəmbərlik olmaz.

İqtisadi sabitləşdirmə proqramı davam edəcək, buna şübhə yoxdur. Prezident Ərdoğan indi seçkisiz 4 illik plan hazırlayacaq, aprelə başlayaraq diplomatiyaya fikir verəcək və bu gündən etibarən 2028-ci il əyalət seçkiləri üçün işə başlayacaq. Ərdoğan xalqın verdiyi mesajları oxuya bilən liderdir və bu qədər seçkilərdə qalib gəlməsinin səbəbi də budur. Nəticələri bundan sonra görəcəyik...

Birliyi və Demokratik Partiyası 10, MHP 8, Yeni Rifah Partiyası 2, BBP 1, İYİ Partiyası 1 bələdiyyə başçılığı qazanıb".

Qeyd edilib ki, 30 böyük şəhərin bələdiyyə seçkilərində CHP 14 bələdiyyə, Ədalət və İnkişaf Partiyası 12, Xalq Birliyi və Demokratik Partiyası 3, Yeni Rifah Partiyası 1 bələdiyyə seçkilərində yaraşılıq idi.

Ərdoğan: "Lazımı addımları atacağıq" Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan AK Partiya qərarında yerli seçkilərin nəticələri ilə bağlı açıqlama verib. 31 Mart yerli seçki nəticələrini dəyərləndirən Ərdoğan, "Milletin sandıq başına verdiyi mesajları ən doğru və obyektiv şəkildə, ağıl və vicdan tərzişində ölçüb mütləq lazımı addımları atacağıq" deyib. Prezident Ərdoğanın açıqlamalarından diqqət çəkən məqamlar belədir: "Əziz millətim, əziz Ankaralılar, əziz qardaşlarım, sizləri ən səmimi hissələrim, sevgi və hörmətimlə salamlayıram. Buradan AK Partiya Ümumi Qərarında bütün Türkiyəni, hər bir fərdi, 85 milyonluq türk xalqını hörmətlə salamlayıram. Dəstəyinizə və verdiyiniz qiymətə görə hər birinizə öz minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Allaha şükür edirəm ki, mənə sizin kimi sadıq yoldaşlar və yoldaşlar nəşib etdi. Biz xalq və İslam dünyası olaraq Ramazanı 11 ayın sultanı kimi başa düşürük. İlk öncə sizi və bütün millətimizi və bütün müsəlmanları Ramazan bayramı münasibətilə təbrik edirik".

Seçkilər demokratiyanın ən kritik sınağıdır. Milletin iradəsi seçki qutusunda özünü göstərir. Millet öz sözünü qutuda deyir. Millet öz mesajını seçki qutusu vasitəsilə siyasətçiyə çatdırır. Millet öz xəbərdarlığını və minnətdarlığını seçki qutusu vasitəsilə bildirir. Xalqın qərarının heç bir təzyiq, məcburiyyət və göstəriş olmadan qutuda görünməsi demokratiyanın ən böyük qazanıdır.

V.VƏLİYEV

şəhər bələdiyyələri üzrə səslerin 99,99 faizi hesablanıb. Cümhuriyyət Xalq Partiyası (CHP) 35, hakim Ədalət və İnkişaf Partiyası (AK Parti) 24, Xalqların Bərabərliyi və Demokratiyası Partiyası 10, Milliyyətçi Hərəkat Partiyası 8, Yenidən Rifah Partiyası 2, Böyük Birlik Partiyası 1, İyi Partiya 1 bələdiyyə sədrliyini qazanıb. Otuz böyük şəhər üzrə CHP-nin 14, AK Partinin 12, Xalqların Bərabərliyi və Demokratiyası Partiyasının 3, Yenidən Rifah Partiyasının isə bir namizədi bələdiyyə sədri seçilib. YSK sədri qeyd edib ki, bəzi xoşagəlməz hadisələr istisna olmaqla, seçkilər sakit və təhlükəsizlik şəraitində keçirilərək yekunlaşıb.

Türkiyə tarixi seçkilərdən birini geridə qoydu. Şəhərləri idarə etmək üçün 5 il müddətinə bələdiyyə sədrliyi seçildi. Qeyri-müəyyən nəticələrə görə, 14 böyük şəhərdə CHP, 12 şəhərdə AK Partiya, 3 şəhərdə DEM, 1 böyük şəhərdə YRP öndə olub. Rayonlar üzrə 21-ində CHP, 12-sində AK Parti, 8 rayonda MHP, 7-sində DEM, İYİ Parti, YRP və BBP hərəsindən 1 namizəd qalib gəlib. Son dərəcə demokratik keçirilən seçki ilə Türkiyə yetkinliyini bir daha sübut etdi. İstanbul, Ankara və İzmir seçkiləri 2019-cu il seçkilərində olduğu kimi CHP-nin namizədlərinə üstünlük verilib. Seçki nəticəsində 30 böyük şəhərdə yeni balans yaradılıb. Qeyri-rəsmi nəticələrə görə, 14 böyük

keçirilən seçkilərdə AK Partiya qalib gəlib. CHP isə Adana, Ankara, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bursa, Denizli, Əskişəhər, İstanbul, İzmir, Manisa, Mersin, Muğla və Tekirdağda yarışı öndə tamamlayıb. Diyarbəkir, Mardin və Vanda DEM Partiyası, Şanlıurfada isə YRP qalib gəlib. Qeyri-müəyyən nəticələrə görə, böyük şəhərlər xaricindəki 51 vilayətdə AK Partiya 12, CHP 21, MHP 8, İyi Partiya 1, YRP 1 və DEM Partiyası 7, BBP 1 vilayətdə bələdiyyə başqanlığını qazanıb. MHP 24 vilayətdə namizəd irəli sürməyib və AK Partiyanın namizədini dəstəkləyib.

İstanbul Böyükşəhər Bələdiyyəsinin sədri Əkrəm İmamoğlu 2019-cu ildə olduğu kimi DEM Partiyası üzvlərinin dəstəyi ilə yenidən kreslosunu qoruyub saxlaya bilib. AK Partiya Ərzincan, Bartın, Qars, Kırklareli və Osmaniyyədə MHP-nin namizədlərinə dəstək verib. AK Partiya və MHP-nin öz namizədləri ilə yarışdığı 22 vilayətdən 8-də AK Parti, 4-də MHP qalib gəlib.

Həm müxalifətə, həm də iqtidara mesaj

Kamal Kılıçdaroğlunun CHP-də təsirli olması və ya geri dönməsi ehtimalı yoxdur. Seçki gününün axşamı paylaşıdığı mesaj onun münaqişəyə girmək niyyətinin olmadığını göstərir, ancaq CHP bazası üçün Kamal

Ermənistan üçün yazılan FƏLAKƏT SSENARISI

Azərbaycanın regionda yaratdığı realıqları qəbul etməyən qüvvələrin olduğu bəllidir. Həmin qüvvələrin məkrli addımlar ataraq, ölkəmizə qarşı təzyiqlər edərək, faktiki olaraq, öz çirkin niyyətlərinə nail olmağa çalışdıqları da göz önündədir. Ermənistan ilə Azərbaycan arasında sülhün əldə edilməsini istəməyən bir çox ölkələrin regionda əl-xüsus sabitliyi, sülhü pozmaq üçün mənfur planlar qurduqları da artıq sirr deyil. Aprelin 5-də Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyanın ABŞ dövlət katibi Entoni Blinken və Avropa Komissiyasının sədri Ursula fon der Leyenlə Brüsseldə planlaşdırılan görüşünün də məhz belə, yaxud da buna bənzər mənfur planların reallaşdırılması üçün nəzərdə tutulduğu da aydın məsələdir. Düzdür, tərəflər bu görüşün Azərbaycan əleyhinə olmadığını bildirirlər, amma buna inanmaq çətindir.

aprel görüşünün regional münasibətlər baxımından inklüziv mahiyyət daşıdığı iddia edilir, Azərbaycanla sülh sazişini elə indicə imzalamağa hazır olduqları barədə Ermənistan XİN rəsmisi sevincək bəyan edir, amma elə bil dərk etmir ki, sülh təşəbbüsü ilə bağlı Azərbaycan çoxdan çıxış edib. Nə əcəb bu vaxta qədər belə sevincək olmayıblar? Düşündürücü olan sual odur ki, bu vaxta qədər sülh barədə düşünməyən erməni cəmiyyəti indi Azərbaycanla guya planlaşdırılan sülh sazişinə görə nə yaman sevincək olub? Qətiyyətin inandırıcı görünmür və son 3 il ərzində razılaşmalara, sülh təşəbbüslərinə

rini də qeyd edir. Etiraf edək ki, Zaxarova həqiqətən də haqlıdır. Əslində, elə ən böyük realıq və həqiqət bundan ibarətdir. Bu realığı haylar da dərk edirlər, özlərini qanmazlığa qoysalar belə. Başa düşürlər ki, ancaq alet olaraq istifadə olunmaqdadırlar və əvəzində də qarşılıqlarına tula payı vəsaitlər atılır. Hətta bunun sonda ağır nəticələrini də düşünüb narahat olurlar. Daha dəqiq desək, pafoslu fikirlərin fonunda qorxu kompleksi də dərhal hiss olunur. Ona görə ki, nə qədər pafosla danışıqlar belə, haylar yaxşı başa

məhz heç bir müstəqil siyasəti olmayan Ermənistandan dörd əllə yapışdırıb və rəsmi İrəvan Rusiya əleyhinə planlara xidmət edən alet hesab edilir. Ermənistanın Rusiya ilə hərbi ittifaqdan çıxması Vaşinqton və Brüssel üçün böyük "strateji uğur" hesab olunur. Sözsüz ki, məhz buna görə, bu strateji uğura görə də Qərbin münasibəti fərqlidir və çox güman ki, buna görə hələ Qərb Ermənistanı mükafatlandırılma da bilər. Daha dəqiq desək, hayların marionetliyi müqabilində Qərb də öz növbəsində Azərbaycanla

Sülh perspektivlərinə qarşı olan və indidən ört-basdır edilən "məşvərət"

Gözlənilən və planlaşdırılan 5 aprel Blinken-Paşinyan-Ursula fon der Lyayen "məşvərətinin" Qafqazda sülh perspektivlərinə qarşı çevrildiyini ciddi-cəhdlə ört-basdır etmək istəyən erməni cəmiyyətinin cəhdləri əbəsdir. Görüşün heç bir üçüncü ölkəyə qarşı çevrilmədiyi, Ermənistanın beynəlxalq əlaqələrinin daha da yaxşılaşdırılmasına yönəldiyi iddiaları əlbəttə ki, cəfəngiyyat kimi səslənir. Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Anna Badalyanın müsahibəsində hiss olunan onun qorxu hissi, aşkar şəkildə bilinən həyəcanı deməyə əsas verir ki, reallığın təhrif olunması, eləcə də aşkar görünən əsil məqsədlərin gizlədilməsi kimi niyyətlərin üstünü ört-basdır etmək üçün səy göstərilir. Həm də axı 5 aprel görüşünün regional münasibətlər baxımından inklüziv mahiyyət daşıdığını iddia edənlər gözlərinin düz içinə, bəbəklərinə qədər yalan danışıqlar. Çünki görüş inklüziv mahiyyət kəsb etsəydi, Azərbaycanın öz iştirakı olmadan Azərbaycanla əlaqəli planlanan müzakirələr aparılması barədə heç düşünülməzdi və ən azından konkret müzakirə olunacaq məsələlər barədə öncədən məlumat verildiyi.

Sülh məsələsində indiyə kimi heç bir təşəbbüsə imza atmayanlar sülhə hazır ola bilməzlər

Maraqlı və həm də gülünc olan odur ki, Brüsseldə keçirilməsi nəzərdə tutulan 5

məhəl qoymayan Ermənistanın birdən-birə mələk donu geyinməsi, sülh üçün guya çalışması heç də məntiqi səslənmir. Həm də axı Ermənistanın sülhə hazır olduğunu deyən XİN rəsmisi özü hamıdan da yaxşı bilir ki, sülh məsələsində indiyə kimi heç bir təşəbbüsə imza atmayan Paşinyan sülhə hazır ola bilməz. Bir sözlə, işğalçı ölkənin o yekəlikdə nazirlik rəsmisi qızıl-qırmızı yalan danışır. Amma sual olunur ki, niyə və nəyə görə yalan danışır? Yalan danışmaqda məqsəd nədir?

Qərb və Avropa Ermənistanı hədsiz dərəcədə təhlükəli oyunların alətinə çevirir

Daha bir düşündürücü məqam erməni cəmiyyətinin 5 aprel tarixini səbirsizliklə gözləməsidir. Hətta həmin günün haylar üçün az qala, bayram günü olacağı barədə Ermənistanla məxsus mətbuat səhifələri xüsusi fikirlər yayırlar. Məsələn, Ermənistanla məxsus armenianreport.com saytında "Ermənistan 5 aprel tarixində Rusiyadan azad olacaq" başlıqlı yazı dərc edilib. Əslində, yazıda işğalçı ölkənin azadlığa çıxacağı, guya bundan sonra bildiyi kimi qərar verəcəyi təbliğ edilir və hətta Ermənistanın sivil ölkələr ailəsinə rəsmi qəbul ediləcəyi pafoslu şəkildə qeyd edilir. Ən gülməli olan odur ki, bu arada həmin o məşhur erməni xəbər saytı Rusiya XİN rəsmisi Mariya Zaxarovanın da fikirlərini oxucuları ilə bölüşür və onun, "Qərb dünyanın gözü qarşısında Ermənistanı hədsiz dərəcədə təhlükəli oyunların alətinə çevirir", fikirlə-

düşürlər ki, onlar bir boyunduruqdan yaxa qurtardıqları təqdirdə digəri ilə qarşılaşmalı olacaqlar. Faktiki olaraq görünən odur ki, Rusiyanın qanadı altından çıxıb, Qərbin təhlükəsizlik çetəri altına girməklə, Ermənistan öz suverenliyini yenidən satmaqdadır. Bu cıdanı isə çüvalda gizlətməyin mümkünsüzlüyünü haylar özləri hamıdan yaxşı bilirlər və narahatlıqları da anlaşılındır.

Aİ, ABŞ və Ermənistanın birgə oynadığı geosiyasi vals

İlk baxışdan da görünür ki, Aİ və ABŞ-ın Cənubi Qafqaz siyasətinin əsas məqsədi Rusiyanın regiondan uzaqlaşdırılması, ən azından, təcrid olunmasıdır. Ermənistan cəmiyyətində də Rusiya ilə bağlı eyni fikirlər səsləndirilməsi tamamilə üst-üstə düşür. Məhz buna görə də Ermənistan mütəmadi olaraq bu mövzuda görüşlərə sürüklənir. Hətta Qərb üçün maraqlı olan budur ki, Ermənistan kimi digər region ölkələri də Aİ və NATO-nun anti-Rusiya alyansına qoşulmasına hazır və maraqlı olurlar. Azərbaycanın, hətta Gürcüstanın özünün də Aİ və NATO-nun anti-Rusiya alyansına qoşulmasına hazır olması üçün Qərb çox maraqlıdır, amma Azərbaycan üçün milli maraqlar daha öndə durur və rəsmi Bakı nə Qərbin, nə də Avropanın diqtəsi ilə oturub-durmur. Ermənistandan fərqli olaraq, Azərbaycanın özünün müstəqil siyasəti var və bu siyasəti yürüdərkən Qərbin, ya da Avropanın xoşuna gəlib-gəlməyəcəyi qətiyyətin nəzərə alınır. Ona görə də Qərb

münaqişədə Ermənistanla əlavə dəstək verə bilər. Onu da nəzərə alsaq ki, ABŞ və Aİ-nin Qafqazda Rusiyanı təcrid etməkdən başqa geosiyasəti yoxdur və bunun üçün region ölkələri arasında alet axtarır, deməli, Ermənistan "göydəndüşmə" hesab oluna bilər. Bu vəziyyət görüntü və məzmun etibarlı ilə onların birgə geosiyasi vals oynadıqları qənaətinə gəlməyə əsas verir.

Planlaşdırılan 5 aprel görüşü Cənubi Qafqazda siyasi tarazlığa ciddi şəkildə təsir edə bilər

Etiraf etmək lazımdır ki, aprelin 5-də Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın ABŞ dövlət katibi Entoni Blinken və Avropa Komissiyasının sədri Ursula fon der Leyenlə Brüsseldə planlaşdırılan görüşü Cənubi Qafqazda siyasi tarazlığa ciddi şəkildə təsir edə bilər. Qərbin kollektiv dəstəyini alan Ermənistanın Azərbaycana qarşı revanşizm siyasətinə yenidən qayıtmaq arzusuna düşə biləcəyi də gözləniləndir. Revanşist siyasətinə qayıtmasa belə, Ermənistanın bundan əvvəlki mövqedə, yəni, hansısa şəkildə razılığa gəlmək, el dilli ilə desək, "dill tapmaq" istəyi artıq hiss olunmamaqca. Əgər 44 günlük müharibənin ardınca bağlanmış sazişin fonunda belə Ermənistan tərəfi sülhlə bağlı gözləmə mövqeyində dayandırsa, şərtlərin dəyişməsi ümidi ilə məsələni uzatdırsa, deməli, bu ölkə indi Qərb dəstəyini alacağı təqdirdə tamamilə başqa şəkildə mövqə sərgiləmək niyyətindədir.

Ardı Səh. 7

Ermənistan üçün yazılan FƏLAKƏT SSENARİSİ

Əvvəli-Səh-6

Daha dəqiq desək, Ermənistan bir qədər fərqli, müdafiəçiləri olan ölkə kimi çıxış etmək arzusundadır və həqiqətən də Qərbin dəstəyini görən kimi, burunlarını yuxarı qaldıracaqlarını müşahidə etmiş olacağıq. İstənilən halda, planlaşdırılan 5 aprel görüşünün bölgədəki tarazlığa mənfi təsir göstərəcəyi, tarazlığı poza biləcəyi gözlənilir. Bölgədəki maraqlarını Ermənistan üzərindən həyata keçirmək niyyətində olan Qərbin həmin ölkəni dəstəkləyəcəyi də təzib edilə bilməz. Ona görə də 5 aprel görüşü ümumiyyətlə, region üçün, regionun təhükəsizliyi üçün haqlı olaraq, bir risk hesab olunur.

Ermənistanın hansı havaya oynayacağı rəsmi Bakını qətiyyənlə narahat etmir

Avropa İttifaqı, Fransa və ABŞ-in birlikdə sifariş verdiyi havaya Ermənistanın oynamaq həvəsi çoxdan hiss olunur. Amma bunun ardınca nələrlə olacağını hayların heç ağlılarına da gəlmədiyi də göz önündədir. Təəssüflər olsun ki, Qərb, eləcə də Avropa da Azərbaycanın formalaşdırdığı yeni geosiyasi reallığı möhkəmləndirmək, buna dəstək vermək əvəzinə Cənubi Qafqazda ancaq qeyri-sabitlik yaradaraq öz maraqlarını təmin etmək niyyətindədir. Bütün bunlar heç də yaxşı nəticə vəd edə bilməz. Doğrudur, Azərbaycan hər zaman olduğundan da güclüdür, güclənməkdə də davam edir və ümumiyyətlə, Ermənistanın hansı havaya oynayacağı rəsmi Bakını qətiyyənlə narahat etmir. Çünki vacib olduğu məqamda dəmir yumruq dərhal işə düşsə və öz işini görə bilər. Lakin etiraf etmək lazımdır ki, yeni həvəyə düşmələrinin, yaxud, həvəsləndirilmələrinin, ruhlandırılmalarının ardınca ermənilər Cənubi Qafqazda hansısa bir təxribat törədiblər. Yəni də onların həvəsləndirilməsi, ruhlandırılması istisna edilə bilməz və bununla da belli olur ki, haylar yenidən təxribatlara əl ata bilərlər.

Ermənistanı regiondan

qoparmaq yolu ilə qeyri-sabitlik yaratmaq məqsədi

Baxmayaraq ki, müharibənin qalibi Azərbaycandır, sülh təşəbbüsünü də rəsmi Bakı irəli sürüb. Bir sözlə, Azərbaycanın əsas məqsədi sülhdür, regionda daimi olaraq sülhün bərqərar edilməsidir. Amma onu da qəbul etmək, etiraf etmək lazımdır ki, sülh sabitliklə, ələlxüsus da regionda olan ölkələrin kənar müdaxilə olmadan bir-biri ilə əlaqələrini qurması ilə əldə edilə bilər. Məsələ burasındadır ki, "ipinin üstünə yük yığıla bilməyən" Ermənistan region ölkələri ilə əlaqələr qurmaq niyyətində görünür. Rəsmi İrəvan qarşılıqlı əlaqələrə meyl belə göstərmir və daim kənar müdaxilələrə qapı açıq. Bu isə sülh üçün qətiyyənlə münbit şərait hesab oluna bilməz. Deməli, Ermənistan necə olur-olsun Azərbaycanın apardığı sülh siyasətini əngəlləmiş olur. Üstəlik, Ermənistanın bir alət kimi istifadə edilərək regiona müdaxilə edilir və nəticədə də bölgədə əmin-amanlığın bərqərar olmasına süni şəkildə problemlər yaradılır. Məhz bu baxımdan da hesab edilir ki, 5 aprel görüşü Ermənistanı regiondan qoparmaq yolu ilə burada qeyri-sabitlik yaratmaq məqsədi daşıyır. Məhz buna görə də bu cür görüşlər regionun əksər ölkələrində narahatlıq doğurur. Hər kəs yaxşı bilir ki, öncədən yazılan bu fəlakətli ssenari Azərbaycanla Ermənistan arasında sülhün əldə edilməsinə deyil, sabitliyin davamlı olaraq təmin edilməsinə yox, Qərbin, eləcə də Avropanın məhz Cənubi Qafqaza yerləşməsinə, region ölkələrinin Moskva ilə çoxəsrlik əlaqələrinin pozulmasına hesablanıb. Bu hesablamanın fonunda isə nəinki Ermənistan kimi bir cırıtdan bir ölkəni nələrlə gözləyəcəyi, ümumiyyətlə, Cənubi Qafqazda hansı xoşagəlməz hadisələr baş verəcəyi də kimsələri nəinki narahat etmir, heç maraqlandırmır da. Sual doğuran məqam odur ki, nəyə görə Ermənistan bir dövlət olaraq narahat olmur? Axı bütün dünyanın gözü qarşısında kollektiv Qərb fəv-

tutulan belə görüşlər Ermənistanın sülh müqaviləsinin imzalanmasından yayınmasına, ölkə daxilində revanşist qüvvələrin aqressivləşməsinə rəvac verir. Sözsüz ki, Brüsseldə hansısa konfransın Azərbaycanın iştirakı ilə, özü də ayrı-seçkilik olmadan keçirilməsi daha məntiqli olardı. Bu zaman həmin görüş heç kimdə də şübhə doğurmazdı. Həm də həmin hal sülhün əldə olunmasına xidmət edərdi. Amma belə xəlvəti şəkildə, heç kimə heç nə bildirilmədən, əvvəlcədən barəsində məlumat verilmədən və Azərbaycan da dəvət edilmədən görüş keçirmək heç də xoş niyyətdən xəbər verə bilməz. Hər halda, Azərbaycanın iştirakı hansısa formada arzuolunan olmayıb deyə dəvət edilməyib, əks halda Azərbaycan da dəvət olunardı.

Amma dəvət olunmadı. Çünki öz torpaqlarını heç kimlə məsləhətləşmədən Azərbaycanın işğaldan azad etməsi bəzi dünya güclərinin planlarını pozdu. Çünki ölkəmiz Cənubi Qafqazda yeni reallıqlar yaratdı və bu reallıqlar Azərbaycanın sülhsevər ölkə, sülhün tərəfində olan dövlət olduğunu sübut etdi. Bu hal isə Qərb və Avropa üçün heç də arzuolunan

Çünki müharibənin də, təxribatın da qarşısının alınması, Ermənistanın, onun siyasi hakimiyyətindən, ələlxüsus da bu ölkəyə dəstəyin verilib-verilməməsindən asılıdır. Ermənistanın xırda bir dəstək hiss etdiyində dərhal təxribata meyilli olduğunu dəfələrlə görmüşük. Amma oyunlara alət olan Ermənistan, bu ölkənin hakimiyyəti, xüsusən də Nikol Paşinyan birdəfəlik başa düşməlidir ki, istər Qərb olsun, istər Avropa olsun, istərsə də Rusiya olsun, onların hər birinin öz maraqları var. Başa düşməlidir ki, tarixən ermənilərdən başqalarının geosiyasi maraqlarının təmin olunmasında "alət" kimi istifadə edilib. Nədənə, Nikol bu təcrübəyə, bu tendensiyaya son qoymaq istəyində görünür. Deməli, hələ də alət olmaq, marionet kimi çıxış etməkdən məmnundur. Ermənistan hakimiyyəti də, ictimaiyyəti də başa düşməlidir ki, sülh üçün tarixi şans yaranıb. Başa düşməlidirlər ki, İrəvan bundan, bu şansıdan istifadə edərək, qonşularla barışmalı, normal qonşuluq siyasəti qurmalı, üzərinə götürdüyü öhdəlikləri yerinə yetirməlidir. Əks halda ele təxribatçı kimi də hamıdan uzaq olmalı, marginallaşmış vəziyyətdə qalma-

qələdə dərəcədə təhlükəli planlarının reallaşması üçün Ermənistanı alətə çevirir və erməni xalqının da, Ermənistan dövlətinin də müstəqilliyi, suverenliyi tamamilə əlindən alınır. Yəni, həqiqətən də bütün bunlar hayları qətiyyənlə narahat etməyə bilirmi?

Xəlvəti görüş keçirmək xoş niyyətdən xəbər verə bilməz

Ermənistanın yenidən silahlandırılması, Fransa, Yunanistan, Hindistan kimi ölkələrlə birlikdə hərbi ittifaqa cəlb edilməsi müharibə təhlükəsi yaradır. Dərhal da hiss olunur ki, bu vəziyyət müharibə riskini artırır. Belə təmaslar, 5 aprel tarixində keçirilməsi nəzərdə

sayılmır, çünki ölkəmizi də məhz digər ölkələr, ələlxüsus da onların diqtəsi ilə siyasətini quran ölkələr siyahısında görmək arzuları gözlərinde qalır.

Ermənistan müti şəkildə və ssenariyə uyğun olaraq öz rolunu oynayır, özü də canfəşanlıqla

Yaxın zamanlarda Ermənistanla sərhədlərimizdə təxribatlar, gərginlik artarsa, bu, heç də nə Qərbi, nə də Avropanı təəccübləndirməsin. Hazırda dəstək axtarışına çıxan işğalçı ölkə üçün belə bir görüş şansının verilməsi, təxribat üçün zəmin yaradır.

İdir. Paşinyan da, onun hakimiyyət komandası da, ölkənin müxalifəti də, ictimaiyyəti də dərk etməlidir ki, Ermənistanın hərbi-siyasi hakimiyyəti nə qədər də qərbyönlü meyillər nümayiş etdirsə belə hazırda MDB-nin, həm KTMT-nin, həm də Avrasiya İqtisadi Birliyinin üzvüdür. Real olaraq nə ABŞ, nə NATO, nə də Aİ ilə heç bir hüquqi əsasları olan birlik formalaşdırıla bilməz. Buna cəhd belə Ermənistan üçün fəlakət deməkdir. Məhz həmin fəlakətin ssenarisi artıq hazırlanıb və Ermənistan müti şəkildə həmin ssenariyə uyğun öz rolunu oynayır, özü də canfəşanlıqla.

İnam Hacıyev

İnsanların məhsul alma səbəblərinin rəng, forma, qablaşdırma və s. xüsusiyyətlərdən asılı olduğu bir həqiqətdir. Bu da içimizdəki bəzi istək, ehtiyac və vərdişlərin toqquşması nəticəsində baş verir. İlk növbədə aqlıq, susuzluq kimi hisslər qavrayışımıza təsir edir. Ağrı, xəstəlik, narahatlıq, qorxu kimi çəkinmə hissləri və geyim, rahatlıq, uşağ kimi daimi istəklər hərəkətimizə təsir edən digər amillərdir.

Sosial və əxlaqi baxımdan reklamın ən mühüm elementi "doğru danışmaq"dır. Yalan danışmamalı və səhv bir şey söylənməməlidir. Öz məhsullarını tərifləməkdənsə, rəqiblərini tənqid edən reklamlar isə izleyici tərəfindən müsbət qarşılanmır. Necə ki, məşhur və uğurlu reklamlar tərəfindən oxşar, kopyalanan və təqlid edilən reklamlar ziyalılar tərəfindən ələ salınır.

Ümumiyyətlə, şirkət, mağazalar və bankların reklamlarda yerləşdirdikləri şərtlərlə əməli-ış nə qədər düz gəlir? Yeni reklamlar reallığı əks etdirirmi? Məqsəd aldatmaq, yoxsa müştəri cəlb etməkdir?

SİA mövzu ilə bağlı araşdırma aparıb. Reklam çox çətin bir peşədir. Reklam peşəsində kifayət qədər mütəxəssis və səlahiyyətli olmadığı üçün hər kəs özünü bu peşənin bir parçası kimi görür. Reklam

Ehtiyac və istək arasında müqayisə aparıldıqda görünür ki, lazım olan mallar daha asan satılır, istəkləri təmin edən mallar isə mütləq reklam dəstəyinə ehtiyac duyur. İstehlakçının ehtiyacı olmayan bir məhsula həvəs və istək verməsi, onu razı salınması üçün reklamın vacibliyinə inanmaq lazımdır. Reklam həm də cəmiyyəti iqtisadi dünyada baş verənlərdən xəbərdar edir. Ona məlumat verir və yol göstərir. Bir anlıq reklamın olmaması barədə düşünək, istehlakçı seçimdə qərarlı olacaq. Reklam istehlakçıya həyat ehtiyacları haqqında məlumat verir, məlumat verir və təkliflərlə onu maarifləndirir. Qərarlılığınızı həll etməyə kömək edir.

Araşdırmalar göstərir ki, evlənməyə hazırlaşan cütlüklər ən böyük tərəddüdləri

qurum olmasa da istənilən halda vətəndaşlar bu məsələlərdə bacardıqları qədər ictimai qınaqda aktivlik göstərsələr çox yaxşı olar. Bu halda digər müştərilər aldanmaz, bu elan və reklamların tələsinə düşməzlər.

Bir sözlə, biz hər şeyi dövlət və hökumətdən gözləməməliyik. Vətəndaşlar olaraq da bu proseslərə öz münasibətimizi bildirməliyik. Çalışmalıyıq ki, vətəndaşlarımızın təhlükəsizliyini qoruyaq və onlara daha keyfiyyətli xidmətin təşkil edilməsini tələb edə bilək".

Jurnalist Araşdırmaları Mərkəzinin sədri, Yenisabah.az saytının baş redaktoru Seymur Verdizadə: "Tərəddüdsüz deyə bilərəm ki, Azərbaycanda reklam bazarının başlıca hədəfi istehlakçını aldatmaqdır. İstər böyük şirkətlər, istər supermarketlər, hətta kiçik biznes strukturları belə öz reklamlarında əhalini aldatmaqla məşğuldurlar. Məsələn, hansısa tikinti şirkəti inşa etdiyi binaları reklam etməklə məşğuldur. Reklamda deyilir ki, "Ayda 454 manat ödəməklə siz evə sahib ola bilərsiniz". Bir jurnalist kimi məsələni araşdıranda məlum olur ki, ayda 454 manat ödəniş edib ev almaq üçün

Marketing Mütəxəssisi) Murad Yazimov: "Bu tip reklamlarda aldatmaqdan çox mənə elə gəlir ki, əsas məqsəd müştəri cəlb etməkdir. İstər satışla məşğul olan mağazalar, istər avtosalonlar, inşaat mağazaları, hər hansısa bir bank olsun hər zaman müştəriyə ən sərf edəcək rəqəmi yazırlar. Məsələn, bir avtosalon kredit ayıracaqsa, ən minimal ilk ödənişi və ən minimal aylığı yazır. Bunu müştəri cəlb etmək üçün yazır, amma onu hər müştəriyə verə bilmir. Müştəri gələndə o müştərinin kredit keçmişinə, rəsmi gəlirinə, aylıq gəlirinə baxılır. Məsələn, elektronika mağazası bir telefonun satışını yazır ki, "18 aylıq və ya 24 aylıq "iPhone" 15 pro aylıq 70 manat". Hamıya bu maraqlı gəlir ki, aylıq ödənişi azdır və 70 manat aylıqla mən də müraciət edim alım. Amma müraciət edəndə görürlər ki, bunu taksit kartı ilə verirlər. Yəni bu müştərinin aldatmaq yox, cəlb etməkdir".

Vəkil Turan Abdullazadə: "Günümüzün reallığıdır ki, sosial şəbəkələrdə və digər internet saytlarında yerləşdirilən reklamların bir çoxu həqiqəti əks etdirmir. Məsələn, 89 manatlıq kompaniya, endirim olacağını

YALANÇI REKLAMLAR: aldatmaq, yoxsa müştəri cəlb etmək?

xoşbəxtlik məqsədi olmasa da, yenə də xoşbəxtlik vasitəsidir. Çünki reklam bir növ insan təxəyyülüdür. İnsanlar çox vaxt reklamlar vasitəsilə öz arzularını yaradır və beləliklə, xoşbəxt ola bilərlər.

Reklam psixologiyası üzərində işləri olan Robert Guerin "Nəfəs aldığımız hava oksigen, azot və reklamdan ibarətdir" deyir. Reklam predmeti olan məhsul və xidmətlərin təşviqi istehlakçının diqqətini daha çox cəlb etmək üçün bir-birindən fərqli, yeni və üstün olmalıdır. Reklamın cəlb ediciliyi bəzən realist və ya romantik olur. Bəzən maraqlı və ya fantaziyalı ola bilər. Amma o, yaradıcı gücə malik olmalıdır, xüsusən də cəmiyyətə ilk dəfə müraciət etdikdə. Albert Camus "Yaradıcılığın başladığı yerdə məntiq dayanır" deyir. Yaradıcılıq insan beyni və zəkasının adı düşüncədən fərqli şəkildə düşüncəsi və həll yolları axtarması ola bilər.

Türk reklam mütəxəssisi Süheyl Gürbaşkan "Reklam elə bir peşə deyil ki, əlinə qələm alıb nəse yazır, qabağına kağız qoyub nəse çəkirsən. Əvvəla, bu, yaşadığınız ölkənin xalqı qarşısında böyük məsuliyyət tələb edən bir iş, hətta vəzifədir" deyir. İstehlakçının aldadıcı və ədalətsiz reklamdan qorunması zəruridir. Bir çox ölkələr buna müxtəlif yollarla nail olublar. Reklamın aldadıcı tərəflərindən qaçmaq lazımdır. Reklamdan əsas gözlənti xidmətin, markanın və məhsulun istehlakçının beynində yerləşməsi və müsbət təəssüratlarla yadda qalması olmalıdır.

Yalançı reklamlara inanmağa təsir edən amillər

İnsanların reklam mesajının təsirinə məruz qalıb-qalmaması həm də onların sosial-psixoloji vəziyyətlərindən asılıdır. Bağ evi, dəbdəbəli avtomobil və ya dəniz mühərriki reklamı dolanışığını çətinliklə təmin edən ailəyə hansı təsir göstərə bilər?

alış-verişdən əvvəl yaşayırlar. Mətbəxdən tutmuş mebelə qədər müxtəlif ehtiyacları olan yeni evlənəcək olanları heyran etmək üçün tez-tez reklamlar hazırlanır.

Televiziya, qəzet, kitab, kinoteatr kimi kütləvi informasiya vasitələrində çoxlu xarici mənşəli cizgi filmi personajlarına rast gəlirik. Supermen və "Micky Mouse" kimi qəhrəmanlar dəsmallarımızdan paltarlarımıza, uşağ oyuncuqlarımıza və bəzək əşyalarımıza qədər çox müxtəlif əşyalarla həyatımıza daxil olublar.

Deputat Naqif Həmzəyev: "Çox təəssüflər olsun ki, əksər hallarda reklam edilən məhsullar deyildiyi qədər keyfiyyətli olmur. Yaxud reklamlarda müştərilərə edilən müraciətlər tam da həqiqəti əks etdirmir. Məsələn, 30-50-70 faiz endirimlər olduğu deyilir və yaxud məhsulun tam ekoloji, tərkibində heç bir geni modifikasiya olunmamış məhsullar olduğu deyilir. Ancaq bunları biz heç bir yerdə yoxlaya bilmirik, və ya üzərində çox kiçik hərflərlə yazırlar çox vaxt ümumiyyətlə oxumaq olmur və yaxud da oxuduqda isə məlum olur ki, o deyildiyi qədər də keyfiyyətli məhsul deyil. Bu baxımdan da mən düşünürəm ki, reklamlara, ümumiyyətlə təqdim edilən məhsulların qiymətlə adekvat olmasına nəzarət olsa çox yaxşı olar. Buna görə də müştərilər çox vaxt digər həqiqəti əks etdirən elan və reklamlara da inanmırlar. Bu hallar onlarda inamsızlıq yaradır.

Düşünürəm ki, şirkətlər tərəfindən sağlamlıq rəqabətə əsaslanan reklam siyasəti həyata keçirilməlidir. Xüsusilə də hal-hazırda sosial şəbəkələrdən SMM xidmətlərindən istifadə edən şirkətlər bu məsələlərdə ədalətli olsalar çox yaxşı olar. Çünki müştərilərin hissləri ilə oynamaq, müştəriləri aldatmaq, və yaxud da onları çətin vəziyyətə salmaq mən düzgün deyil. Hərçənd ki bu proseslərə birbaşa olaraq nəzarət edən, tənzimləyən

ilkini olaraq 40-45 min manat vəsait ödəmək lazım gəlir. Halbuki reklamda ilkin ödənişin məbləği də göstərilməlidir.

Yaxud başqa bir reklamla qarşılaşırıq. Reklamın məzmunu budur ki, "İlkin ödəniş 7300 manat olmaqla, siz Bakı şəhərində mənzil sahibi ola bilərsiniz". Yenə o reklamın mahiyyətinə varanda məlum olur ki, ilkin ödəniş üçün 7300 manat sərf edən adam hər ay 1800-2000 manat əlavə kredit ödəməlidir. Eyni situasiya ilə ticarət şəbəkələrində, böyük supermarketlərdə də qarşılaşırıq. Real qiyməti 50 manat olan məhsul endirim adı ilə müştəriyə 49 manata təklif olunur və bu zaman məhsulun qiyməti 75-80 manat göstərilir. Guya 80 manatlıq məhsul 49 -50 manata satılır. Halbuki elə məhsulun dəyəri 50 manatdır.

Hesab edirəm ki bu sahədə qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsinə ehtiyac var, həm dövlət qurumları, həm də bu sektorda fəaliyyət göstərən qeyri-hökumət təşkilatları istehlakçıların hüquqlarının qorunmasının qeydinə qalmalı, yalan reklamlarla insanları aldanan biznes qurumları barədə ciddi tədbirlər görməlidir.

Biznes qurumlarının yalançı reklamlara əl atması onların reputasiyası üçün ciddi zərərdir. Məncə özünə hörmət edən heç bir şirkət, heç bir ticarət şəbəkəsi bu cür ucuz üsullara əl atmamalıdır. Çünki alıcını bir dəfə ən yaxşı halda iki dəfə aldatmaq olar. Bu cür ucuz üsullar məlum biznes şəbəkələri barədə cəmiyyətdə əhali arasında onların qeyri-ciddi imicini formalaşdırır. Bu isə ticarətin qanunlarına tamamilə ziddir. Müasir dünyada böyük şirkətlər vətəndaşın etimadını itirməkdənsə pul itirməyə üstünlük verirlər. Təəssüf ki, Azərbaycanda isə vətəndaşı itirmək hələ ki hədəf olaraq qarşıda dayanıb".

SMM Manager (Sosial Media

yazırlar. Gedirsən, deyirlər ki, minimum 200 manat ödəniş etməlisən.

Belə hallarla qarşılaşan vətəndaşlar, yeni reallığı əks etdirməyən və aldatmaq yolu ilə klient cəlb etməyə çalışan, haqsız rəqabət aparən mağaza, şirkət və digər hüquqi şəxslərdən Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Xidmətinə yazılı və onlayn müraciət edə bilər. İnzibati Xətalar Məcəlləsinin 428.1-ci maddəsinə əsasən, əmtəələr, işlər və xidmətlər haqqında, yaxud onların istehsalçıları (icraçıları, satıcıları) haqqında tamah məqsədi ilə bilə-bilə yalan məlumatlardan reklamda istifadə etməyə görə fiziki şəxslər iki yüz manatdan beş yüz manatadək məbləğdə, vəzifəli şəxslər səkkiz yüz manatdan min iki yüz manatadək məbləğdə, hüquqi şəxslər dörd min manatdan altı min manatadək məbləğdə cərimə edilir."

Şəhər sakini Havar Şəfiyeva: "Reklamların 30 faizi düz gəlirsə, 70 faizi də şişirdilir. Məsələn, o gün marketdə bəzi məhsullarda həddindən artıq endirim qoyulmuşdu. Lakin kassaya yaxınlaşanda endirimli qiymətdə yox, öncə olduğu qiymətdə vuruldu. Hətta onlara irad da bildirdim və kassadakı işçi mənə dedi ki, "Bizim işimiz müştəri cəlb etməkdir".

Tövsiyə

Unutmayaq ki, reklamın məqsədi ictimaiyyəti maarifləndirmək, onlara axtardıqlarını tapmağa, asanlıqla almağa, qiymətini öyrənməyə kömək etmək olmalıdır. Reklam bütün cəmiyyətə ünvanlanır və buna xüsusi diqqət etmək lazımdır. Etdiyiniz bir səhv geniş şəkildə yayımlanacaq və hamı tərəfindən eşidilib görülməkdir.

Ayşən Vəli

Qadınlara özəl istehsal edilmiş enerji içkisi barədə xəbərdar olandan və onun reklamları ilə tanışlıqdan sonra bu barədə yazmaya bilmədim. Reklamda deyilir: Barbie nə içir? Barbie Bizon Pink Edition içir. Deməli, sən də içməlisən. Maraqlıdır, Azərbaycan xanımı nə vaxtdan Barbie olub? Nə üçün Barbienin vətəninə bircə dəfə onu Azərbaycan xanımına bənzədən olmayıb. Lakin biz Barbieni öz qadınlarımıza nümunə çəkir və onun içdiyi içkidən qadınlarımıza məsləhət görürük.

təsərrüfat işləri ilə məşğul olan qadınlarımız var. Müəllim, həkim, inşaatçı qadınlarımız var. Heç enerjisi bitmir də, tükənmir də. Ürekləri də xəstə-filan deyil. Onlara Barbieni nümunə göstərmək nə dərəcədə düzdür, siz deyin.

Axı bu Bizon nədir?

Boşbuynuzlular fəsiləsindən öküz cinsidir. İki müasir növü var: Zubr və Amerika bizonu. Bizonlar 10-20 baş kiçik sürülər halında yaşayırlar. Bu, daha maraqlıdır. Biz nə üçün məhz Amerika öküzündən enerji almalıyıq? Orası daha maraqlıdır ki, Bizon içkisinin qablaşdırılması üzərindəki bizon başı öküzdən çox şeytana oxşayır... Bunun yəqin ki fərqi olanlar var. Belə isə biz Amerika öküzləri ilə nəyi aşılırıq, nədən söhbət açırıq, nə demək istəyirik, bunu da izah edən olsa, dinləyirik.

Od çərşənbəsi hara, Amerika öküzü hara?..

Belə bir "məsləhətə" də rast gəldim: Od çərşənbəsində iki Bizon seç və onlardan birinə nişan qoy. Daha sonra həmin nişanı gizlədərək niyyət tut və ətrafındakı birinə Bizonlardan han-

Hanı bizim çiynində səhəng evindən kilometrərlə aralı bulaqlardan su daşıyan qadınlarımız? Onlar məgər Bizon içib enerji toplayıb iş dalınca gedirdilər? Aşağıdan səhərədək körpəsinin

Barbie nə içirsə, ondan içməliyik?..

Gedin Bizona bizim adətlərdən kənarında alıcı axtarın

Bunu oxuyandan sonra isə şair demiş-kən, dəli bir ağlamaq keçdi könlümdən. Niyə belə edirsiniz, ay bunu yazanlar, paylaşanlar. Niyə bizim dəyərli adət-ənənələrimizi bu günə qoyursunuz? Bizim od çərşənbəsində iki stəkan tərtemiz, saf su ilə

Bəli, qadınlardan başlayıb Novruzla bitirdiyim Bizon əhvalatını hər kəs oxusun. Bəlkə mən haqsızam. Deyin, bilim. Lakin haqsız olduğumu əsla düşünmürəm. Haqlıyam,

başında laylay deyən qadınlarımız var. Səhərdən axşamədək həyat yoldaşı ilə

ni de. Həmin adam əgər nişanlanmış Bizonu götürərsə, bu, niyyətin doğrulacağına işarədir.

Sürücülər nömrə nişanlarının yerini niyə dəyişirlər?

"Son vaxtlar qaydalardan yayınmaq üçün nömrə nişanlarının yerinin dəyişdirilməsinə, belə variantlara riayət edirlər". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında nəqliyyat eksperti Aslan Əsədov deyib. O bildirib ki, əslində "Yol Hərəkəti Haqqında" qanunumuzda da müddəa kimi göstərilib ki, nömrə mütəqəddəs və arxa tərəfdə, nömrə üçün ayrılmış xüsusi yerdə olmalıdır: "Nömrə görünməlidir, nömrənin şəffaflığına heç nə mane olmamalıdır. Ona görə də bunu əsas götürərək "Yol Hərəkəti Haqqında" qanunumuzda 40 manat cərimə nəzərdə tutulur. Bu cərimənin əsas mahiyyəti ondan ibarətdir ki, nömrə mütəqəddəs öz yerinə bağlansın. Hətta nəqliyyat vasitələrində gecə nömrənin sərbəst görünməsi üçün işıqlanma da var. Yəni nömrələr işıqlar vasitəsilə işıqlandırılır. Bu nöqtəyi nəzərdən biz bunu deməliyik və deyirik. Nömrələr üçün xüsusi yer olduğunu bildiririk. Bəzən bunu gözəl görünüşü üçün əsaslandırmaq istəyənlər var. Bəzi insanlar ön nömrənin yerini dəyişirlər ki, onun görünüşündə fərq yaransın. Nəqliyyat vasitələrinin əsas görünüşünün məhdudlaşdırılmasına aid deyə bilərik ki, nömrənin görünməsi və nömrə üzərində hər hansı dövlət atributunun - bayrağın pozulmasına görə də əlavə cərimə nəzərdə tutulur. Bunlar, ümumiyyətlə, məsləhətli, tövsiyə olunması deyil".

Söylü Ağzadə

NƏQLİYYAT EKSPERTİ AÇIQLADI

niyyət kimi dəyərimizi niyə bizonlara qurban verirsiniz. Sizin gənc nəslə tövsiyəni, məsləhətinizi budurmu? Gənclərə adət-ənənələrimizi yaşatmağı belə aşılırırsınız?

Axı qədimdən qədim Azərbaycanın bu günlərə çətin, keşməkeşli yollarla gətirib çıxardığı adətlər var. Onları Bizona dəyişmək olarmı? Bu, ilahi ədalət çərçivəsindən nə qədər kənaradadır, bilin axı...

Novruz xonçası hara, Bizon hara?

Başqa bir Bizon reklamında isə Novruz xonçasında Bizon görürəm. Bu dəfə elə bil Amerika öküzü o butulkadan çıxıb buynuzları ilə mənə elə bir zərbə endirir ki, o dünyalıq oluram. Kaş ki çıxardı, o zərbəni endirirdi, lakin mən xalqımın bayram xonçası içərində xarıbülbulü deyil, Amerika öküzünü görmüş olmazdım. Ay insanlar, belə etməyin. Evlərimizdə uşaqlar böyüyür, onları milli-mənəvi ruhda, bizə məxsus olanlarla böyütmək borcumuzdur. Necə ki, bizləri milli dəyərlərimiz, adət-ənənələrimiz fonunda böyüdüb bu günlərə gətirib çıxarıblar, biz də uşaqlarımızı o cür böyütməliyik. Barbie, Bizon hara, bizim qədimdən qədim Novruz, od çərşənbəsi hara.

Hələ üzərində "Bizon Karabakh" yazılanı deyim. Bu, daha dözülməzdir. Çünki butulkanın üzərindəki öküz başı ilə Qarabağ sözü əsla bir araya gəlmir. O butulkanın üzərində Qarabağ atları olardı kaş...

bu haqqı xalqımızdan, onun milli dəyərlərindən, mentalitetindən almışam. Və bu dəyərləri ömrümün sonunadək qoruyub saxlayacağam.

Birinci, bizim qadınlarımıza enerji suyu ehtiyac deyil. Bizonun məxsus olduğu ölkədə qadınlar ailə qurmaqdan, həyat yoldaşı, ana olmaqdan, məsuliyyət daşımaqdan, dünyaya övlad gətirməkdən çox uzaqda olduqları halda, ailə qurmaq, ana olmaq, dünyaya ən az 2-3 uşaq bəxş etmək bizim qadınların ailə "məcəlləsidir". Qoy Bizonun ölkəsindəki qadınlar gəlib bizim Şuşada İsa bulaqdan, Turş sudan, Narzandan, Mormordan, Sirab, Badamlıdan içsinlər, bəlkə bizim dəyərli qadınlarımızın dəyərli düşüncələrinə sahib ola bilərlər. Biz Barbie ola bilmərik, biz Azərbaycan xanımiyırıq.

Digər tərəfdən, qoy Bizonlar məxsus olduqları ölkənin milli bayramlarının süfrəsinə bəzəsin, bizim bahar təvəttüli Novruz xonçamıza fındıq, qoz, badam, şəkərbura, paxlava, badambura, qoğal kifayət edər.

Qoy əlimizə iki stəkan alıb niyyətə gedək. Niyyətimiz hasil olsa da, olmasa da, bilək ki, içdiyimiz öz dağımızın, dərəmizin suyudur; saf, təmiz, pak. Tərkibi də yetərinə zəngindir.

Mətanət Məmmədova

“Ermənistan bu məkrli mövqeyindən çəkinməlidir”

Aİ, Ermənistan və ABŞ - in Brüsseldə keçirilməsi nəzərdə tutulan birgə görüşü ikili standartlara əsaslanmaqla, qərəzlidir, regionda sülhün, əminamanlığın təmin edilməsinə deyil, münaqişənin qızışdırılmasına, müharibənin törədilməsinə hesablanmışdır. Bu sözləri SİA-ya verdiyi açıqlamasında Milli Məclisin Aqrar Siyasət Komitəsinin sədri, millət vəkili Tahir Rzayev deyib.

Komitə sədri xüsusilə vurğulayıb ki, bu, bilavasitə Azərbaycanın suverenliyinə təhdid, Ermənistanın tam dəstəklənməsi, onun yenidən müharibəyə cəlb olunmasıdır və bu hərəkətlərə görə Ermənistanla bərabər Aİ və ABŞ da məsuliyyət daşıyır, çünki reallıqları nəzərə almamaq, hadisələrə birtərəfli yanaşmaq, Ermənistanın mövqeyindən çıxış etmək Azərbaycanın milli maraqlarına ziddir, suverenliyimizə təhdidir və bilavasitə siyasi xəyanətdir.

“Azərbaycan torpaqları işğal altında olduğu 30 il ərzində, milyondan çox

insan ağır həyat şəraitində yaşadığı illərdə Avropa İttifaqı, eləcə də ABŞ ölkəmizə dəstəyini nümayiş etdirmədi, əksinə Azərbaycan ABŞ Konqresinin 907-ci düzəlişi ilə ayrı-seçkiliyə məruz qaldı. Avropa Parlamentləri dövlətimizin haqlı səsinə səs vermədilər, böhtan, şantaj xarakterli bəyanatları, qətnamələri ilə təcavüzkarları müdafiəyə qalxdılar. Beynəlxalq hüquqa zidd olan belə hallar bu gün daha da qabardılır, Aİ-nin, ABŞ-

in və Ermənistanın səyləri bilavasitə təcavüzkar dövləti böhran vəziyyətindən çıxarıb Cənubi Qafqazda sülhün yaradılmasına yox, bilavasitə Rusiyanın regiondan çıxarılmasına, İranın təsir altına alınmasına, Azərbaycan üçün gələcək təhlükənin meydana çıxmasına yönəldilmişdir. Paşinyan hökuməti bu təhlükəli şəraiti yaratmaqla ilk növbədə Ermənistanı risk qarşısında qoyur və erməni xalqını fəlakətə aparır. Ermənistanda revanşist qüvvələrin fəallaşması, müharibəyə yeni çağırışlar, ölkənin silahlandırılması, xarici dövlətlərin qoltuğuna sığınmaq gələcək üçün yaxşı heç nə vəd etmir. Çünki Rusiya heç vaxt Ermənistanın bu xəyanətkar hərəkətlərə sona kimi getməsinə, NATO qüvvələrinin düşmən dövlətin ərazisində yerləşdirilməsinə yol verməyəcək. Ermənistanın Rusiya ilə hərbi ittifaqdan çıxması məsələsi də şübhə altındadır, Vaşinqton və Brüssel üçün bu bir nailiyyət hesab olunsada, elə bilərəm Ermənistanda siyasi böhranı daha dərin-

KOMİTƏ SƏDRİ ŞƏRH ETDİ

ləşdirəcəkdir. Sergey Lavrovun dediği kimi, “Ermənistanın NATO ilə dialoqunun dərinləşməsi Ermənistanın müdafiə suverenliyini itirməsinə gətirib çıxarır”.

Bu gün Azərbaycan öz siyasətini, iqtisadiyyatını öz müstəqil həll etməyə, ordusunu gücləndirməyə, xalqını bir məqsəd uğrunda səfərbər etməyə qadirdir. O Ermənistanla münasibətləri heç bir vasitəçi olmadan həll etmək qərarındadır. Vaşinqton və Brüsselin Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin həlli ilə bağlı heç bir faydası yoxdur. Onlar bu yolda öz şəxsi mənafeələrini düşünülər və Ermənistandan bir oyuncuq, vasitə kimi istifadə edirlər. Ermənistanın çıxış yolu isə Türkiyə və Azərbaycanla münasibətlərin normallaşmasından, tezliklə sülh müqaviləsinin imzalanmasından keçir. Təcavüzkar dövlətin region ölkələrinə problemlər yaşatması cəhdi, Rusiyaya xəyanət yolu tutması ona çox baha başa gələcəkdir. Ermənistan hakimiyyəti bu barədə ciddi düşünməli, səhv mövqeyindən çəkinməlidir”, deyər Tahir Rzayev bildirib.

İnam Hacıyev

MƏTLƏB
Metlebsalahov@mail.ru

Paşinyan “buynuz çıxarıb” – hələlik sərhadə...

ABŞ və Avropa İttifaqının Ermənistan üçün planlaşdırdığı 5 aprel görüşü deyəsən indidən “buynuz çıxarıb”. 44 günlük müharibədə burnu ovulan Ermənistan, qərbdəki xaç atalarının təşviqindən sonra bölgədə yeni müharibəyə başlamaq, revanş qazanmaq üçün sərhad boyu hərbi texnika cəmləşdirməyə başlayıb. Açıq görünür ki, 5 aprel görüşü sülhə deyil, bölgədə yeni hərbi toqquşmalara, üstəlik Ermənistandan daha çox qərbdəki dövlətlərin xaotik müharibə yaratmaqla Ermənistanı ikinci Ukraynaya çevirmək, Rusiyanı regiondan sıxışdırmaq kimi maraqlarına xidmət edəcək. Dediymiz kimi, 5 aprel görüşünə günlər qalsa da, artıq bu görüşün “buynuzları” baş qaldırıb. Neçə gündür qərbdəki aparıcı KİV-lərin Ermənistandakı revanşist qüvvələrə öz səhifələrində gen-bol yer vermələri, müharibə təbliğatı aparmaları “torbada müharibə” məqsədini gün üzünə çıxarıb. Əlbəttə onların özləri də yeni qanlı planlarının mətbuat səhifələrində qorxunc şəkildə işıqlandırılmasına can atırlar. “Cin şüşədən çıxıb” məsələsi...

Bir məqama diqqət edək: qondarma rejimin sonuncu “lideri” Samvel Şahramanyan Fransa mətbuatına bildirib ki, onlar hələ də fəaliyyətlərini davam etdirirlər. Bununla da Şahramanyan belə bir vəziyyətdə alovu daha da körükləndirməyə çalışır. Ermənistanın keçmiş xarici işlər naziri Vardan Oskanyan isə ABŞ və Avropa ölkələrində müxtəlif yüksək vəzifəli rəsmilərlə intensiv separatçı görüşlər keçirir və revanşistlərin niyyətləri ilə onları tanış edir. Bununla da revanşistlər faktiki olaraq müharibə çağırışları edirlər. Sözsüz S.babayanı danışırdıran Fransadakı daşnak qüvvələri, onlardan qətiyyətlə geri qalmayan Makron administrasiyasıdır.

Başqa bir nüansı diqqətə alaq: “Təhlükəsizlik zəmanəti” adı altında Ermənistanın dəstəklənməsi, silahlandırılması və ondan silahlı təzyiqli vasitəsi kimi istifadə olunması Cənubi Qafqazda sülhü ciddi şəkildə sual altına alır. Üstəlik hərbləşdirilən Avropa İttifaqının Ermənistandakı missiyası, əslində, müşahidə funksiyasından daha çox, Qərbin Ermənistanda öz hərbi bazası rolunu oynayır. Belə olmasaydı, 2023-cü ilin yanvarında yaradılan adı “mülki” olan, özü isə Avropanın xüsusi xidmət orqanlarının əməkdaşlarından formalaşdırılan missiyanın iştirakçıların sayı dekabrda 138-dən 209 nəfərə qədər artırılmazdı. Ölkəmizin onun suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə qarşı yönəlmiş, təhlükəsizlik maraqlarımızı təhdid edən istənilən fəaliyyətdən çəkinməsi üçün Aİ tərəfinə dəfələrlə etdiyi çağırışlara baxmayaraq, missiyanın anti-Azərbaycan təbliğatı rəportu rolunda istifadəsi açıq şəkildə onu göstərir ki, NATO üzvü olan ölkələr Ermənistanda əməlli-başlı yuva salıblar.

Sözsüz ki, Ermənistan ordusu da, haylar da Azərbaycan dövlətinin, onun ordusunun gücünə yaxşı bələddir. O ordunun ki, Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə 44 gün ərzində Ermənistanın işğalı altında olan torpaqlarımızdan işğalçıları iti qovan kimi qovub çıxarıb. O ordunun ki, əldə etdiyi zəfərləri, nümayiş etdirdiyi qəhrəmanlığı ilə dünya hərbi tarixini heyrətə gətirib. O ordunun ki, “Dağlıq Qarabağ” məfhumunu, onun “statusunu”, “miatsum”u cəhənnəmə göndərmiş. O ordunun ki, bu gün döyüş qabiliyyətinə görə, dünyanın ən qüdrətli və yenilməz ordularından biridir. Görünür Nikol Vavayeviç və onun erməniləri növbəti dəfə DƏMİR YUMRUQ həsrətinə düşüblər. Bu dəfə DƏMİR YUMRUQ daha sərt, endirəcəyi zərbə daha amansız olacaq, görünən budur...

Sevinc Osmanqızı Arif Yunusun xəstəliyindən istifadə edir

Dağıdıcı müxalifət deyən də ilk olaraq ağıla şər və böhtanlar səsləndirən, milli və dövlətçilik maraqlarına qarşı hədyanlara səsləndirən qüvvələr gəlir.

Bu baxımdan dağıdıcı müxalifətin adları üstündədir – ünsürlər. Bundan sonra onlar ağıllı təklif irəli sürsələr və ya sağlam ideya ilə çıxış etsələr də cəmiyyət onları qəbul etməyəcək. Çünki pisliklər və yamanlıqlar heç zaman unudulmur. 44 günlük Vətən Müharibəsində xalqdan ayrı düşüb, xarici ermənipərəst dairələrin əlinə oynamaq başışlana bilməz. Sonrakı mərhələ də Qarabağ zəfərinə kölgə salmaq üçün hər cür yaramaz və əxlaqa zidd fəaliyyət yolu tutan dağıdıcı müxalifət düşmən dəyirmanına su tökən ünsürlər olduqlarını nümayiş etdirdilər.

Bu gün də eyni bəd əməllərini davam etdirirlər. Hətta demək olar ki, əvvəlki fəaliyyətlərindən fərqli olaraq daha geniş və əhatəli forma da qarayaxma kampaniyalarını aparırlar. O dərəcə də məkrli xarici qüvvələrin təsir altındadırlar ki, Azərbaycana qarşı beynəlxalq sanksiyaların tətbiq olunmasını tələb edirlər. Bu günlər eyni çağırışla xaricdəki antimillil ünsürlər çıxış ediblər. Bundan belə anlaşılır ki, Əli Kərimli, Cəmil Həsəni, Arif Hacı və AXCP-dəki trollər fəaliyyətlərini xaricdəki antimillil qüvvələrlə birlikdə qururlar. Hansı ki, xaricdəki antimillil ünsürlər anlaşıq vəziyyətdə olduqların-

dan dövlətimizə və xalqımıza qarşı sifarişli anitəbliğat kampaniyası aparırlar. Xarici ölkələr də oturub, Azərbaycan haqqında sosial şəbəkə vasitələri ilə hər gün canlı yayımlar etməklə hədyanlar səsləndirən Trol Sadıqlı, Məhəmməd Mirzəli, Arif Yunus, Orduxan Temirxan, Arif Məmmədov və digərləri günün birində it kimi sığındıqları ölkələrdən qovulacaqlar. Çünki, kifayət qədər xaricdə oturub, Azərbaycan barədə sifarişli təhqirlər yağdıran şəxslər olmuşdur ki, istifadə olunmaq limitləri bitdikdən sonra lazımsız əşya kimi Azərbaycana departasiya olundular.

Dövlətimiz xeyrixahlıq və humanistlik göstərərək onları işlə təmin etdi, yaşamaq üçün yer ayırdı. Təbii ki, digərlərini də eyni aqibət gözləyir. Azərbaycan cəmiyyətinə artıq hər şey aydındır, Avropada oturub Azərbaycanın dövlətinə, xalqına qarşı şər və böhtanlar səsləndirənlər yalnız xarici xüsusi xidmət orqanları qarşısında deyil, eləcə də erməni lobbisinin pulları qarşılığında üzərlərinə öhdəlik götürüb, öz dövlətlərinə qarşı çirkin kampaniya aparırlar. Onlardan biri də Arif Yunusdur ki, bu məxluq sanki elə erməninin özüdür. Sosial şəbəkələr də və internet TV-lər də Azərbaycan haqqında hər cür ittihamlar səsləndirir, ittihamlar irəli sürür.

Arif Yunus özünü satışı çıxarıb. Görünən ondan ibarətdir ki, A.Yunus daha çox ABŞ-da yaşayan Sevinc Osmanqızının TV-sin də çıxışlarıdır. S.Osmanqızı A.Yunusun psixoloji sarıntı keçirdiyini bildiyindən ondan lazım olduğu formada istifadə edir. Yeni yönəldici suallar əsasında onun fikirlərini alır və həmin fikirlər inkişaf etdirməklə öz

məkrli planlarını həyata keçirir. Düzdür bu məxluq könüllü şəkildə özünü satışı çıxarıb. Bəzən utanıb çəkinmədən bildirir ki, onun ermənilərə münasibəti müsbətdir. kini-kidireti yoxdur. Deyir ki, dəfələrlə Ermənistanla səfərlər edib və əhalinin müəyyən təbəqələri ilə görüşlər keçirib. Onun deməsinə görə, səfərləri zamanı gördüklərinə əsasən gəldiyi qənaətə ondan ibarətdir ki, guya Ermənistan demokratik təsisatların inkişafı baxımından Azərbaycandan öndədir. Təbii ki, A.Yunusun erməni maraqlarından çıxış etməsi təəccüblü görünür. Çünki bu məxluq mənə və ruhen ermənilər bağlıdır. Digər tərəfdən o “erməni kökəni olmasına görə fəxr etdiyini” deyən Leyla Yunusun əridir. Bu məxluqlar birlikdə erməni maraqlarına xidmət edir və sifarişlər əsasında Azərbaycana qarşı qarayaxma kampaniyası aparırlar. O gün də “Osmanqızı TV” də sayıqlamasında bildirir ki, Azərbaycanın işğal altında qalan 8 kəndinin qaytarılması yolverilməzdir: “Qazaxın kəndləri niyə qaytarılmalıdır ki? Digər tərəfdən o kəndlər Azərbaycanın nəyinə lazımdır? O kəndlər qaytarılarsa da oraya heç kim getməyəcək”. Bu yolux məxluq anlamır ki, o kəndlər bizim üçün müqəddəsidir. Kəndlər üçün sakinlərin burunlarının ucu göynəyir. İnsanlar həsrətlə o kəndlərin qaytarılmasını və oraya köçüb, yurd –yuva qurub yaşamağı gözləyirlər. Təbii ki, bu hissini nə olduğunu A.Yunus anlamaz. Çünki onun üçün Vətən, dövlət, xalq, yurd deyilən anlayış yoxdur. Onun üçün din, iman ancaq puldur, həm də erməni lobbisindən alacağı “malades”dir.

İLHAM ƏLİYEV

70 il sovet dövründə yaşadığımız zamanda Azərbaycan xalqının tarixi saxtalaşırılıb və bir çox məqamlar qaranlıq qalmışdır. Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra tarixin oxunmamış səhifələri aşkarlandı və ölkəmizin tarixinin araşdırılmasına və yaşanan ictimai-siyasi proseslərin üzün çıxarılmasına geniş meydan verildi. Hər zaman təbii sərvətləri və strateji-coğrafi

Erməni vandalizminin əsl üzünü: Başlıbel qətləmini

mövqeyinə görə, güclərin diqqət mərkəzində olan Azərbaycan təzyiqlərə məruz qalaraq mücadilə edib və öz azadlığı, müstəqilliyi uğrunda qanlı savaşımlarda olub. Gərgin ictimai-siyasi proseslərdə xalqın müstəqillik arzusu və mübarizəsi heç vaxt tükənməyib.

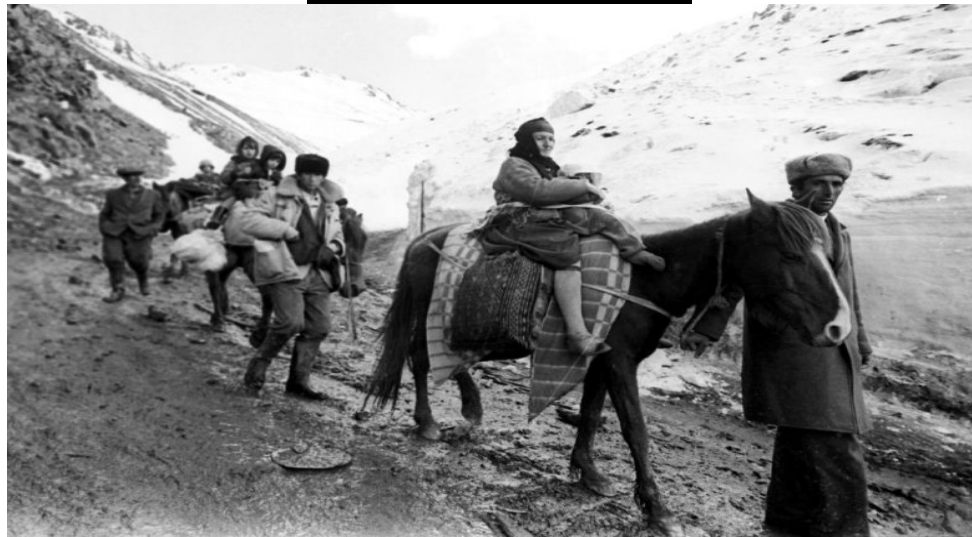
1988-ci ildən başlayaraq erməni millətçiləri azərbaycanlıları Ermənistan qovmağa, Qarabağı isə Azərbaycandan ayırmağa başladılar. Soydaşlarımız - 250 min azərbaycanlı öz ev-eşiyindən, tarixi torpaqlarından qovulur. 1988-ci ildən sonra Ermənistanın Azərbaycan torpaqlarını işğal etməsi nəticəsində 7 rayon talan olundu, 1 milyona qədər adam doğma yurdundan didərgin düşdü. 17 fevral 1992-ci ildə Ermənistan ordusu tərəfindən 90 azərbaycanlı qətlə yetirildi. Ağdaban soyqırımı 8 aprel 1992-ci il tarixində törədildi və Ermənistan ordusu tərəfindən 67 azərbaycanlı qətlə yetirildi. Tarixdə belə faktlar kifayət qədərdir ki, ermənilərin xalqımıza qarşı törətdikləri vəhşi əməlləri təqdim edir.

MÜLKİ ŞƏXSLƏR QƏTLƏ YETİRİLDİ

Tarixən Azərbaycan xalqına qarşı soyqırım siyasəti həyata keçirən erməni millətçiləri öz vəhşi simalarını bir daha bütün dünyaya nümayiş etdirərək Xocalını yerlə-yeksan etdilər. Xocalı soyqırımı erməni terrorizminə, onların işğalçılıq siyasətinə, insanlığa sığmayan əqidə və məsləkəyə qarşı dərin nifrət hissi oyadır. Xocalıda terror əməliyyatının planı əvvəldən hazırlanmışdır. Xocalıda erməni terrorizminin amansızlığını təsdiq edən faktlardan biri də odur ki, terror əməliyyatı zamanı istifadəsi qadağan olun xüsusi təhlükəli kütləvi qırğın silahlarından geniş istifadə edilmişdi.

Erməni terrorçularından yayınıb meşələrə və dağlara qaçan insanların çoxu soyuqdan və şaxtadan məhv oldular. Xocalı şəhəri isə yer üzündən silindi. Xatırladaq ki, 1992-ci il fevralın 17-də Xocavənd rayonunun Qaradağlı kəndində Ermənistan silahlı qüvvələri və Rusiyanın 366-cı alayı tərəfindən törədilən Qaradağlı qətləmini də Qarabağ münaqişəsi zamanı baş vermişdir. Nəticədə xeyli sayda mülki azərbaycanlı şəxslər ermənilər tərəfindən qətlə yetirilmiş, bir o qədər də əsir alınmışdır. 117 nəfər əsir alınmış, 66-90 nəfər mülki şəxs isə qətlə yetirilmişdir. Öldürülənlərdən 21-i ahıl və qocalar, 10-u qadın, 8-i məktəbli olub. 146 uşaq yetim qalıb. İşğal nəticəsində kənddə 200 yaşayış evi, 1 mədəniyyət evi, 320 yerlik orta məktəb, 25 çarpayılıq xəstəxana binası və digər sosial obyektlər dağıdılıb. Tariximizdə belə hadisələr kifayət qədərdir.

1993-CÜ İLİN 2 APREL TARİXİ

Bu faciələr sırasında Kəlbəcər rayonunun ən böyük kəndlərindən biri olan Başlıbelde törədilən qətləmdir ki, həmin tarixdən bu gün artıq 31 il ötür. 1993-cü ilin aprel ayının 2-də baş verən hadisə zamanı Başlıbelin kənd sakinlərinin bir qrupu mühasirədən çıxmağa çalışsalar da, buna nail ola bilməyiblər. Bu zaman sakinlərdən 9 nəfər yolda qətlə yetirilib, 5 nəfər girov götürülüb. Digər 62 nəfər isə dağlara çəkilərək kəhalərə sığınmaqla özlərini qorumağa çalışıblar. Amma onlar cəmi 18 gün gizli yaşaya biliblər. Aprelin 18-də erməni silahlı birləşmələri dinc sakinlərin sığındığı kəhaların yerini aşkarladıqdan sonra onların üzünə silahlı hücum keçiblər. Həmin gecə kənddən bir qədər yuxarıda yerləşən "Portda" kəhalarına sığınmış sakinlərin üzünə amansız hücum zamanı dinc sakinlərdən 14 nəfər girov götürülüb, 18 nəfər qətlə yetirilib. Sağ qalan 30 nəfər isə sığınacaq yerlərini kəndin ərazisindəki digər kəhalərə dəyişərək mühasirə həyatını davam etdirib. Onlar 113 gündən

sonra, iyulun 17-də sığınacağı tərk edərək yalnız gecələr hərəkət etməklə gizli dağ yolları vasitəsilə Ermənistan ordusunun mühasirəsindən çıxma biliblər.

BAŞLIBEL FACİƏSİ SAHİDLƏRİN DİLİ İLƏ

2017-ci ildə başlayaraq Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının dəstəyi ilə Regional İnsan Hüquqları və Media Mərkəzi tərəfindən Başlıbel faciəsi: erməni vəhşilikləri şahidlərin dili ilə layihəsinin icrasına başlanılmışdır. Layihə çərçivəsində Azərbaycan və ingilis dillərində Başlıbel faciəsi: erməni vəhşilikləri şahidlərin dili ilə kitabı nəşr edilmişdir. Kitabda ermənilərin xalqımıza qarşı törətdikləri vəhşiliklərdən biri – Başlıbel faciəsi ilə bağlı məlumatlar əksini tapanmışdır. Nəşrdə Başlıbel kəndində törədilmiş qırğının canlı şahidlərinin fikirləri yer almış,

mühasirədə qalan uşaq, qoca qadınların həyatını xilas etmək üçün böyük fədakarlıq göstərmiş şəxslərin xatirələri qeyd edilmişdir. Bütün bunlar faciə ilə bağlı məlumatların gələcək nəsillərə çatdırılmasında önəmlidir.

Azərbaycana qarşı işğalçılıq siyasətini davam etdirməsinə baxmayaraq, Ali Baş Komandanın siyasi iradəsi, dövlətimizin gücü, rəşadətli ordumuzun dönməzdiyi həsrətlə yolumuzu gözləyən tarixi torpaqlarımıza yol açdı. 2020-ci ilin sentyabrın 27-də Ermənistan ordusunun təxribatlarına qarşı Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə başlayan genişmiqyaslı Vətən müharibəsində Zəfər qazandıq. İşğal altında olan torpaqlarımız düşməndən azad olundu. 44 günlük müharibə dövründə də erməni vandallığının, terrorunun acılarını da yaşadığımız Vətən müharibəsi dövründə dinc insanlara, mülki əhaliyə qarşı etdikləri əməllər, işğaldan azad olan torpaqlarımızı tərk edərkən törətdikləri yanğınlara erməninin faşist ideologiyasının təzahürüdür. Ermənistanın ötən əsrin 90-cı illərində olduğu kimi, Vətən müharibəsində də törətdikləri terrorçuluq dünyanın nüfuzlu nəşrlərində və sosial şəbəkələrdə yer aldı. Ermənistanın beynəlxalq konvensiyalara zidd topladığı silahlarla Gəncə, Tərtər, Mingəçevir kimi yerlərdə də mülki əhəlinin kompakt yaşadığı ərazilərdə raket zərbələri endirməsi, Ermənistan hökumətinin təcavüzkar, terrorçu siyasətini bir daha ortaya qoymuş oldu.

"DƏMİR YUMRUQ" YERİNDƏDİR

Bütöv Azərbaycanın əzəli, tarixi torpaqları bu gün işğaldan azad olunub. Hər bir ərazidə böyük abadlıq-quruculuq işlərinə başlanılıb. "Hər kəs gücümüzü gördü. Hər kəs qüdrətimizi gördü, iradəmizi gördü", - deyən Prezident bildirib ki, bu dəmir yumruq onların belini qırdı, onların başını əzdi: "Bu, birlik yumruğudur, bu, güc yumruğudur. Bundan sonra Azərbaycan yalnız inkişaf, tərəqqi yolu ilə gedəcək. Bundan sonra da biz ordu quruculuğu işində əməli addımlar atacağıq, ordumuzu daha da gücləndirəcəyik. Bütün göstərişlər verildi. İradəmiz də var, təcrübəmiz də var - əvəzolunmaz təcrübə. İndi bütün ölkələr bu Vətən müharibəsinin təcrübəsini öyrənirlər. Vəsaitimiz də var. Xalq-iqtidar birliyimiz də var. Biz göstərmişik ki, böyük xalqıq, qürurlu xalqıq. Düşməni yerə vurduq. Düşmənin belini qırdıq, məhv etdik. Bu, tarixi Qələbədir. Bu Qələbə Azərbaycan tarixində əbədi qalacaq, şanlı Qələbə kimi!"

Bu gün də Cənab Prezidentin dəfələrlə vurğuladığı kimi, "dəmir yumruq" yerindədir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

“Birinci episentri Ukraynadırsa, ikincisi Cənubi Qafqazdır”

“Ermənistan silahlı qüvvələri 30 ilə yaxın idi ki, Azərbaycan ərazisini işğal altında saxlamışdır”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında siyasi ekspert, Strateji Planlaşdırma və Araşdırmalar İnstitutunun rəhbəri Azad Məsiyev deyib.

MÜNASİBƏT

yi, diplomatik korpusu vasitəsilə hakimiyyətə gətirildi. Paşinyanı hakimiyyətə gətirən dairələr Paşinyan üzərindən Cənubi Qafqaza girmək istəyirlər. Paşinyanı təlimatlandırır və onun hakimiyyətinin uzun ömürlü olması üçün ona həm siyasi, həm iqtisadi,

O bildirib ki, BMT-nin 4 qətnəməsi olmasına baxmayaraq Ermənistan silahlı qüvvələri Azərbaycan ərazisini tərk etmədi: “Bununla əlaqədar ATƏT-in Minsk Qrupu yaradılmışdı. ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri Birləşmiş Ştatlar, Fransa və Rusiya idi. Bu illər ərzində bu həmsədrlər Azərbaycan-Ermənistan münaqişəsini həll edə bilmədi. Azərbaycana təzyiqlər edirdilər ki, reallıqlarla barışsın. Yeni Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğalçılığına bəraət qazandırdılar. Azərbaycana reallıqlarla barışmağı təklif edirdilər. Təbii ki, Azərbaycan xalqı 30 ilə yaxın Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğalçılığını qəlbində yaşadı və barışmadı. Nəhayət, 44 günlük Vətən müharibəsi, bir günlük anti-terror əməliyyatı nəticəsində Azərbaycan suverenliyini və ərazi bütövlüyünü bərpa etdi. Bu illər ərzində Ermənistan dövləti 10 noyabr sazişini imzalamışdı. 10 noyabr sazişinin müddəaları var idi, üzərlərinə öhdəlik götürmüşdülər. Öhdəlikləri də yerinə yetirmirlər. Ermənistan faktiki olaraq nəqliyyat infrastrukturunun açılması kimi üzərinə götürdüğü öhdəliyi yerinə yetirmir.

Ermənistan Azərbaycanla sülh sazişinin imzalanmasından boyun qaçırır. Ümumilikdə Ermənistan dövləti, baş nazir Paşinyan Birləşmiş Ştatların maliyyə dəstə-

sadi, həm hərbi dəstək verməkdədirlər.

Paşinyan xarici dövlətlərin əlində bir alətə çevrilib. O, erməni xalqının maraqlarına deyil, başda Birləşmiş Ştatlar olmaqla Qərb koalisiyasının maraqlarına xidmət edir. Bu illər ərzində Ermənistanla Birləşmiş Ştatlar arasında aparılan danışıqların strategiyası Cənubi Qafqazda, xüsusilə də, Ermənistanda Rusiya nüfuzunu zəiflətmək, Cənubi Qafqaza Qərbin hərbi kontingentini gətirməkdir. Birləşmiş Ştatlar və Qərb Paşinyan üzərindən Ermənistanda Rusiya nüfuzunu zəiflətmək üçün alət kimi istifadə edir. Erməni hökuməti isə Qərbdən istifadə edərək Azərbaycana təzyiqlər etmək kimi siyasi maraqları var. İllər ərzində Rusiya ilə əməkdaşlıq edərək Rusiyanın himayəsi altında

Azərbaycana təzyiqlər olunurdusa, indi Qərbin himayəsi altında Azərbaycana təzyiqlər siyasəti həyata keçirirlər. Bu proses hal-hazırda pik həddinə çatıb”.

“Azərbaycana olan qərəzli davranışlar istər AŞPA, istərsə də Avropanın digər qurumları olsun, açıq şəkildədir. Eyni zamanda Azərbaycanı beynəlxalq aləmdə nüfuzdan salmaq üçün rəylər formalaşdırırlar. İndi isə Birləşmiş Ştatlar, Avropa İttifaqı və Ermənistan yeni koalisiya yaratmaq istəyir. Guya Ermənistanın təhlükəsizliyi üçün bir ittifaq halına gəlmək istəyirlər. Azərbaycana qarşı növbəti qərəzli kompaniyanın başlanmasına start veriləcək. Hesab edirəm ki, aprel ayında baş tutacaq Birləşmiş Ştatlar, Al, Ermənistan rəsmiləri arasında aparılan danışıqlar iki istiqamətdə aparılacaq. 1. Rusiya istiqaməti, yeni Ermənistanın Rusiyada nüfuzunu zəiflətmək, Rusiyanın hərbi bazalarını Ermənistandan çıxarılması məsələsi müzakirə olunacaq. Eyni zamanda Azərbaycana qarşı növbəti təzyiqlər kompaniyalarının strategiyası müzakirə olunacaq. Çünki Ermənistan Azərbaycanın 8 kəndini işğal altında saxlayır. Bu 8 kəndi vermək istəmir. Əgər Ermənistan üzərinə götürdüğü öhdəliyi dinc yolla Azərbaycana qaytarmayacaqsas, Azərbaycanın həm beynəlxalq hüquqa görə, həm də siyasi reallıqlara görə torpağını işğaldan azad etmək haqqı var. Əgər Ermənistan dinc yolla bu məsələni həll etməyəcəksə, biz hərbi əməliyyatla 8 kəndi işğaldan azad etməliyik.

Ermənistanın məqsədi Cənubi

Qafqazda gərginlik yaratmaq, yenidən qaynar ocaqlar yaratmaqla Qərbin hərbi kontingenti Azərbaycan-Ermənistan sərhədinə gətirməkdir. Beynəlxalq sülhməramlı qüvvələr adı altında Qərbin silahlı qüvvələrini regiona gətirmək taktikası var. Bu plan da aprel ayında keçirilən görüşdə müzakirə ediləcək. Ermənistanın fəaliyyəti Cənubi Qafqazda stabilliyi pozacaq siyasət həyata keçirir. Qərbin Cənubi Qafqaza girməsi region dövlətlərin maraqlarına uyğun deyil. Ona görə ki, Qərbin silahlı qüvvələrinin Cənubi Qafqaza girməsi Rusiyanın cənub cinahının bağlanması deməkdir. Qərb koalisiyası Ermənistan üzərindən ona görə Azərbaycana təzyiqlər edir ki, Rusiyanın cənub cinahını bağlamaq üçün mütləq Ermənistan üzərindən təzyiqlər

Son zamanlar intensivləşən yanğınların səbəbi nədir?

“Obyektde yanğın təhlükəsizliyinə dair olan tələblərə ciddi riayət edilməsi vacibdir. Qanunla təsbit edilən norma və standartlar var. Obyektlər yanğın dolabları, yanğın hidrantları, su çəni və zəruri yanğından mühafizə vasitələri ilə təchiz edilməlidirlər. Bu təchizatın görünüşü xətrinə quraşdırılması yox,

təchizatın daim işlək və saz vəziyyətdə olmasına nəzarət etmək önəmlidir”. Bu sözləri SİA-ya danışan təhlükəsizlik üzrə ekspert Elmar Nureliyev deyib.

Onun sözlərinə görə, hər bir obyektin rəhbərliyi buna ciddi nəzarət etməlidir və buna görə məsuliyyət daşıyırlar: “Yanğın təhlükəsinə dair olan norma və qaydalar var. İşçilərə mütəmadi olaraq yanğın təhlükəsinə dair olan bilik və bacarıqlarının artırılması üçün təlimlər keçirilməlidir. İşçilərin sayı 15 nəfərdən artıq olduqda könüllü yanğınsöndürmə dəstələri yaradılmalıdır. Bu dəstələrin qabaqçılıq tədbirlər barədə bilikləri olmalıdır. Ümumiyyətlə, müəssisələrdə yanğın keçidləri olmalıdır və keçid yerlərinə stul, çarpayı və yaxud da hansısa bir əşya qoyulması qadağandır. Keçidlər, dəhlizlər daim boş olmalıdır. Heç nə ilə tutulmamalıdır”.

Ekspert bildirib ki, digər obyektlərdə də bu rejimlərə ciddi riayət edilməlidir: “Hətta orada elektrik təsərrüfatı, ümumiyyətlə yanğınların müxtəlif növləri olduğu nəzərə alınaraq bütün zəruri qabaqçılıq tədbirlər gözlənilməlidir. Elektrik naqilləri nisbətən daha təhlükəlidir. Müəssisələrdə elektrik naqilləri keçən hissələr, elektrik cihazlarının işlədiyi otaqlar nəzarətdə saxlanılmalıdır. Yanğının baş verməsi üçün yanar maddə, oksigen və istilik kifayətdir. Odur ki, bu üç element eyni anda bir yerdə saxlanılırsa diqqətli olmaq vacibdir. Ümumi miqdarı üç kiloqramdan artıq olmamaq şərti ilə tez alışan və yanar mayeləri - benzin, spirt, aseton, benzol, və sairə kimi tez alışma riski yüksək olan maddələr xüsusi metal yeşikdə saxlanılmalıdırlar. Digər təyinatlı binalar, obyektlər də xüsusi yanğın təhlükəsizlik qaydalarına riayət edilməklə istifadə edilməlidir. Bütün bu tələblərin özünün hər birinin əhəmiyyəti var. Bu məqamlara diqqətsiz yanaşma olduğu halda yanğın təhlükəsi riski hər daim olacaqdır. Ən xırda diqqətsizlik belə ağır fəsadlara səbəb ola bilər. Odur ki, müəyyən qədər qaydaları pozmağa diqqət edilməlidir. Ona görə bütün müəssisələrdə mütləq yanğın təhlükəsizliyi standartına uyğun zəruri tədbirlər görülməlidir. Yalnız norma və standartlara riayət edildiyi təqdirdə bu kimi yanğın hadisələrinin baş verməsindən nisbətən də olsa qorunmaq mümkündür”.

Ləman Sərraf

etməklə Azərbaycanla Rusiya arasında münasibətlərin pisləşməsinə istəyir. Qərbin məqsədi Rusiyanın sərhədlərində qaynar ocaqlar yaratmaq, Rusiyanın dünya bazarına çıxmasının qarşısını almaq və Rusiyanı dünya siyasi xəritəsindən təcrid etməkdir. Azərbaycan da bu alətə çevrilmədiyinə görə Ermənistan üzərindən Azərbaycana təzyiqlər başlayır.

Al adına müşahidə qrupu getirilir ki, sərhəddə onlara hüquqi status verilir. Bunların sayı getdikcə artırılır. Qərbin də Paşinyan üzərinə qoyduğu məsələlərdən biri də Rusiyanın sərhəd qoşunlarının Ermənistan ərazisindən çıxarılmasıdır. Ermənistanın hava məkanında olan Rusiyanın sərhəd qoşunları Ermənistandan çıxarmaq kimi məsələlər qoyur. Ermənistan Rusiyanın silahlı qüvvələrinin çıxarılmasını istəyirsə, niyə Türkiyə ilə Ermənistan sərhədindəki qoşunun da çıxarılması tələb olunmur? Niyə hava limanı nəzərdə tutulur? Ermənistana xaricdən silahlar gətirilir. Xüsusilə, bu silahlar hava yolu ilə daşınır. Hava

məkanına rusların nəzarət etməsi silah-sursatın gətirilməsindən Rusiyanın xəbərdar olması deməkdir. Bu da Qərb üçün vacibdir. Çünki Ermənistan üzərində aparılacaq hərbi əməliyyatların məxfiliyinin qorunması üçün Rusiyanın sərhəd qoşunları aeroportdan çıxarılması məsələsi kimi gündəmə gətirilir. Qərb müxtəlif üsullarla Cənubi Qafqaza girmək istəyir. ABŞ-la Rusiya arasında geosiyasi savaş gedir. Birinci episentri Ukraynadırsa, ikincisi Cənubi Qafqazdır. Paşinyan üzərindən aparılan siyasət Ukraynada aparılan siyasətin tərkib hissəsidir. Ukrayna-Rusiya münaqişəsi yaratdıqlar, eləcə də Paşinyanı qızıqdıraraq Cənubi Qafqazda münaqişə ocağını gücləndirmək istəyirlər. Rusiya ilə yanaşı Azərbaycanın da bu konfliktde olmasında maraqlıdırlar. Hesab edirəm ki, aprel ayında keçiriləcək görüş ermənilərin təhlükəsizliyi adı altında növbəti tərxiat xarakterli görüşdür” - deyə o əlavə edib.

Söylü Ağzadə

Dağıdıcı müharibə illərində insanlar çörək qədər ehtiyac duyurdu sabuna. Bir qəlib sabun üçün evinin ən dəyərli əşyasını verməyə hazır idi qadınlar. Xatırlayın, "Bizim Cəbiş müəllim" filmi, sabun üçün darıxan insanları. İndi sabun boldur, növbə-növ, cürbəcür, rənbərəng. Amma Cəbiş müəllimin bışirdiyi o zərərsiz, təbii sabunlar daha yoxdur.

Tərkibində nələr olmalıdır?

Sabunun istehsalına XII əsrdə başlanıb. İngiltərədə 1622-ci ildə sabun istehsalı ilə məşğul olmaq istəyən sahibkar krala müasir pulla təxminən ildə 100 min dollar vergi ödəməli idi. Sabun zadəganlar üçün nəzərdə tutulmuşdu, yoxsullar ondan istifadə edə bilməzdi.

Sabunun keyfiyyəti istehsalında istifadə edilən yağlardan, istehsal üsulunun peşəkarlığından irəli gəlir. İstehsalçı istənilən sabunu gözəl qablaşdırıb "ən təbii sabun" adı ilə reklam edə bilər, amma onun dəri ilə təması böyük fəsadlara da yol açır. Normal qaydada hazırlanan sabun yağ turşusunun duzudur. Onu yağ turşularının kaustik soda və potaş kimi qələvilərinin suda qaynadılması nəticəsində əldə edirlər. Eynilə Cəbiş müəllimin hazırladığı sabunlar kimi. Amma indi dükən-bazarda istehlakçıya təklif edilən sabunların keyfiyyət göstəriciləri təbiiyi ilə yox, daha çox bakteriya öldürə bilməsi bacarığı ilə, etrinin qalıcılığı ilə ölçülür. Sabunların tərkibində istifadə edilən saysız-hesabsız kimyəvi maddələrin müxtəlifliyi dəriyə verdiyi xeyir və zərərlər qədər çoxçəşidlidir.

Sabunun hazırlanması üçün ana maddə NaOH, yəni natrium hidroksid, başqa adla kaustik sodadır. Müasir sabunların tərkibində NaOH-dan əlavə ən ucuz zeytunyağı, su, rəngləndirici və qoxu verən maddələr var. Bundan əlavə lazım olan nəmliyi yaratmaq üçün yetərli yağ əlavə edilmədiyi üçün sabun quruya bilər, istehsalçı bunun üçün kimyəvi nəmləndiricidən istifadə edir. Yağı sabunlaşdırmaq üçün lazım olan qələvi nisbəti fərqlidir. Hər yağın fərqli nisbəti doğru hesablanmasa ya sabunlaşma tam olaraq reallaşmaz, ya da

reklam edilən sabundan istifadə etməsi məlum olduqdan sonra xəstəliyinin səbəbi aşkarlandı.

Oxşar hadisə Almaniya da 30 yaşlı qadının başına gəlmişdi. Qadın məşhur supermarketlər qrupunun bir mağazasında "dəridə çiləri və ləkələri yox edir" sloqanı ilə reklam edilən sabunu alıb istifadə etdikdən sonra dərisində sulu yaralar əmələ gəlmişdi. Qadın supermarketi və istehsalçı firmanı məhkəməyə verib təminat alsa da dərisində qalıcı ləkələrlə yaşamağa başladı.

"Dəfnə sabunu", "zeytun yağı" sabunları fırıldaq imiş

Məlum olur ki, faha çox kiçik ölçülü yerli emalatxanalarda 5-15 tonluq qazanlarda qaynadılaraq əldə edilən, "təbii sabun", "dəfnə sabunu", "zeytunyağı sabunu" və s. kimi adlar altında satışa çıxarılan sabunlarda isə qeyd edilən elementlərdən demək olar ki, heç biri yoxdur. Dəfnə sabunu dəfnəyarpağı olmadan, zeytunyağı sabunu zeytun olmadan istehsal edilir.

edilən palçıqla hazırlanır və istehsalçının iddiasına görə tərkibində heç bir kimyəvi maddə yoxdur. Qara sabun toz halında olan torpağın durulduqla qurudulması və palçıq parçalarının birləşərək əmələ gəlməsi nəticəsində əldə edilir.

İstehsalçı firmanın iddiasına görə qara sabunun həm dəri, həm də saç üçün bir çox faydası var. O

araşdırma ilə antibakterial sabunlarda olan triklosan maddəsinin əzələ funksiyalarını və skelet quruluşunu dəyişdiyi məlum olub. Araşdırmada, mikroba yoluxmaq üçün xüsusilə antibakterial sabunlara, diş pastalarına, dezodorantlara, tərəş losyonlarına və digər kosmetik məhsullara qatılan triklosanı balıqlar və siçanlar üzərində sınaqdan keçirilib.

Sabun: təmizlik umuruq, xəstəlik qazandırır

sabunda qalan sabunlaşmamış sərbəst qələvilər dərinin xəstəliyə yoluxmasına gətirib çıxarır. Keçmişdə qələvi problemi olduğundan bəzi ağacların külünə su qatılır, təbii qələvi əldə edilirdi.

Sabun dünyada narazılıq yaradır

Dövrümüzdə sabununun bir çox növü var. Bunlardan ən çox yayılanı fabrik-zavod istehsalıdır. Doğrudur, təbii, ev üsulu olduğu iddia edilən sabunlara da rast gəlirik, amma evdə sabun hazırlamaq təhlükəlidir. Çünki onun tərkibində qatılan elementlər ölçü ilə olmalıdır və ev şəraitində bu ölçü doğru hesablanmaya bilər.

Fərqli marka, dizayn, rəng, qoxu və qablaşdırma növləri ilə bazara çıxarılan fabrik-zavod sabunları, ehtiva etdikləri kimyəvi maddələr, boya və süni rəngləndiricilər səbəbi ilə çox zaman orqanizm üçün təhlükə mənbəyi olur. İstehsalçının iddia etdiyi təbii özəlliklər isə sabunun tərkibində olmur. Müasir sabunların əksəriyyəti yalnız təmizlik məqsədlidir, iddia edilən kimi dəriyə heç bir faydaları yoxdur. Üstəlik, ekspertlər hesab edir ki, sabunun tərkibindəki kimyəvi qatqılar dəri və məsamələr vasitəsi ilə bədəne daxil olur və damara qədər yol tapa bilər.

Hazırda dünyanın bir çox ölkəsində sabunlara qarşı ciddi narazılıqlar yaranıb, istehlakçılar sabundan gördükləri zərərləri məhkəmə salonlarına qədər aparır. İstehsalçı firmanın təbii olaraq tanıdığı markalar bir çox istehlakçıda ciddi problemlər yaratdıqdan sonra qərb ölkələri sabun sektorunda ciddi yoxlamalar aparmağa başlayıb. Çin istehsalı olan bir sabunun Türkiyədə 17 yaşlı qızın dərisində çatlamalara, qızartı və səpkilərə, nəticədə isə sulu yaralara səbəb olması ölkədə ciddi narazılığa səbəb oldu. Gənc qızın son bir neçə gündə "dəri nəmləndirici" kimi

Ucuz istehsal şərtlərinə uydurmaq üçün tullantı yağlardan və kimyəvi qarışıqlardan istifadə edilən sabunlar məhz məlum tərkibinə görə dəridə saysız problemlər yaradır. Qaynadılaraq əldə edilən, əslində tərkibində yağ olmayan bu sabunların nisbi olaraq daha keyfiyyətli, yağ istifadə edilərək istehsal edilən növlərində belə, yağların bütün müsbət xüsusiyyətləri itir. Bunun səbəbi elementlərin yüksək temperaturda qaynadılmasıdır.

Qaynama nəticəsində qabın dibinə çökən qliserin ilə qarışıq bir maye ya qalıq olaraq atılır, ya da qliserin təhlil edilərək kosmetik firmalarına satılır. Sabunun sərtliyini təmin etmək üçün ya kaustik soda nisbəti çox götürülür, və ya heyvan mənşəli yağlar əlavə edilir. Kaustik soda çox olduqda isə qələvi nisbəti fərqi dərinə qıcıqlandırır, hevan mənşəli yağlar isə dəri məsamələrini örtür və dərinin nəfəs almasını əngəlləyir.

İndi dükən və bazarda "qliserinli sabun" adı altında satılan şəffaf sabunlarla qadınlara daha nəm dəri vəd edən istehsalçılar əslində sabunun tərkibində spirt, şəkər, süni rəngləndirici və qoxu verici maddələr əlavə etməklə istehlakçını zərbə altına qoyur. Üstəlik, istehsalçı sabunun qliserinli olduğunu iddia edirsə deməli əslində istehlakçını aldadır, çünki sabun hazırlanırdıqda onun tərkibində heç qəpətin qliserin əlavə edilsə belə qaynama zamanı qliserin məhv olur.

Sabunda yeni dəb – Qara sabun

Hazırda dünyanın ən yaxşı sabunlarından biri olaraq tanınan qara sabunun digər bir adı da "ghassoul"dur. Təbiiyi və saflığı bərədə istehsalçı firmanın israrla təminat verməsi bu sabunu xüsusilə avropalı qadınların sevimli sabununa çevirib. Qara sabun yağ və böyük mineral kütləsindən əldə

dərinə dərinə təmizləyir, dəridəki ölü hüceyrələri təmizləyir və sağlamlıq hüceyrələrinin yaranmasını təmin edir, dəridəki sızanaq və genələrin təmizlənməsinə kömək edir, dəriyə yumşaq qay verir, toksinlərin atılmasını təmin edir, saçda təbii nəm tarazlığını qoruyur, saçın hər növ yağ və çirkəndən təmizləyir, baş dərisindəki yağ ifrazatını tarazlayır, baş dərisinin ən üst layında olan hüceyrələrin bir-birinə yapışmasını təmin edərək saç tökülməsinin və qırılmasının qarşısını alır.

Otellerin saç şampunu əvəzinə qab şampunu fırıldaq

Azərbaycanda tez-tez mətbuatda "saç şampununun içindən qab şampunu çıxdı", "maye sabunun tərkibində təhlükəli maddələr tapıldı" kimi xəbərlər çıxır. Ölkəmiz azad bazar üçün münbit şərait yaradıb, istənilən formada və markada məhsul bazarımıza yol tapa bilər. Bazarda olan bu problemlərin əsas səbəblərindən biri də qanunlarda boşluq olması ilə bağlıdır. Ölkədə mükəmməl istehlakçı siyasətinin olması vacibdir. Otellərdə istifadə üçün qoyulan sabun və şampunların tərkibi də həmişə mübahisə mövzusu olub.

Amerikanın "Proceedings of the National Academy of Sciences" adlı tibb jurnalının apardığı bir

Triklosana məruz qoyulan siçanlarda ürək funksiyalarında 20 dəqiqə ərzində 25 fazi və qol qüvvətində 1 saat müddətində 18 faiz azalma olduğu təyin edilib. Belə ki, balıqlar 7 gün tərkibində triklosan olan suda saxlanılıb. Məlum olub ki, üzmə fəaliyyətləri xeyli azalıb, xüsusilə üzgəclərinin fəaliyyəti zəifləyib. Araşdırma alimləri bildirir ki, triklosan antibakterial sabun işlədən hər kəsin evində var və əksəriyyətimiz körpə uşaqları belə onun təsirinə məruz qoyuruq.

Qeyd edək ki, triklosanın zərərli təsirləri ilk dəfə 2000-ci ildə aşkarlansa da istifadəsinə qadağa qoyulmayıb. Bu maddə xlorla birləşdikdə kloroform kimi kanseroqen maddələrin meydana gəlməsinə səbəb olur. Üstəlik bu maddə bakteriyaların antibiotiklərə qarşı müqavimət qazanmasına səbəb olur. Hormonlara belə müdaxilə gücündə olan triklosan sabunlar və şampunların istifadəsindən sonra təbiətə axıdılan su vasitəsi ilə təbiətdə də uzun müddət qala bilər. Daha çox uşaqların oyundan sonra mikroba bulaşmış əllərini yumaq üçün onların antibakterial sabun və mayelərə üstünlük verdiyini nəzərə alsaq o zaman uşaqların allergik xəstəliklərə yoluxma səbəbini anlamış olarıq.

Lalə Mehralı

ABŞ-ın və Aİ-in sərgilədiyi ikili siyasəti ciddi narahatlıq doğurur

Qafqaz regionuna yönəlik siyasətində dəfələrlə müşahidə olunan, hüquqa və ədalətə sığmayan bu cür anti-Azərbaycan fəaliyyəti bu ölkənin əhalisinin haqlı iradəsinə və hiddətinə səbəb olur. Cənubi Qafqazla bağlı geosiyasi məsələlərin, guya bu regionda sülh yaratmaq məqsədinə xidmət etdiyi iddia edilərsə də, regionun lider dövlətinin iştirakı olmadan ABŞ-nin, AB-nin bu məsələləri məhz Ermənistan kimi terrora və işğala meyilli bir ölkənin rəhbərliyi ilə müzakirə etməsi isə, xalqın hiddətini birə-beş artırmaqdadır. Necə ola bilər ki, regionun əhali, ərazi, iqtisadi, hərbi və beynəlxalq aləmdəki nüfuzu baxımından ən güclüsü olan, beynəlxalq hüquq normalarına daim xüsusi həssaslıqla yanaşan,

İLHAM

“Halalın olsun” deyənlərin sayı azalır

O gün bir xəbərə rast gəldim: 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında şadlıq saraylarında sifarişlərin sayı azalıb. Açıq təəccüblü görünmədi. Çünki, şadlıq saraylarında hökm sürən süni qiymət artımı, keyfiyyətsiz qida, hörmətsiz davranış, ənənəvi xidmət və digər bu kimi qüsurlar şadlıq saraylarını çökdürəcəyinə əminlik yaradırdı. Sevinməyə də çətinlik çəkirəm. Ən azı ona görə ki, şadlıq saraylarının sahibləri milyonlar qazansalar da orada çalışan kasıb təbəqə də evlərinə qəpik - quruş apara bilər. Bir nəfər görmədim ki, şadlıq evlərindən razılıq ifadə etsin, desin ki, “halalın olsun”. Yeddindən yetmiş yeddiyə qədər hər kəs şadlıq evlərindən narazılıqlarını bildirirlər.

Deyərlər ki, çarəsizlikdən şadlıq evlərində toy, nişan edirlər. Həm də yaşlı nəsil keçmiş əyyamların xiffətini çəkirlər. Yanıqlı-yanıqlı ah çəkib, deyirlər ki, heyif deyildi o keçmiş günlər. Palatka toylarında qonaqlara bir kasa küftə bozbaş, pendir, pamiqor-göy salata və şüşə limonad təqdim olunurdu. Qonaqlar da toya 3 və ya 5 manat pul yazdırırdılar. Sonda toy sahibi çəkdirdi xərclərdən 2-3 dəfə artıq mənfəət əldə edirdi ki, həmin pula da yeni gənclərə evdən, eşikdən alır və ya torpaq sahəsində mülk salırdılar. İndiki toylar da isə borca düşmədən aradan çıxarsən nəzir-niyaz verib, qurban kəsirsən. Vay o günə ki, şadlıq evinə borclu qalasan, bu hal da toy sahibinin işi fəna olacaq. Yediya içdiyin burnundan gətiriləcək, əl götürüb oynamağına peşman ediləcəksən. “Razborka”dan sonra, toy sahibinin özü və ya yaxın qohumu girov olaraq, şadlıq evinin zirzəmisində saxlanıla bilər. Ötən il Bakı da şadlıq evlərindən biridə belə bir hal yaşanmışdır. Borcunu ödəyə bilmədiyinə görə, toy sahibi girov olaraq saxlanılıb və nəhayət təzə qudası pul tapıb, gətirdikdən sonra şəxs azadlığa çıxma bilməmişdir. Ümumiyyətlə, şadlıq evlərində tez-tez əndrabadi hadisələr baş verir. Heç kim də onlara “gözün üstə qaşın var”, deyə bilmir. Nədən ki, şadlıq evlərinin sahibləri yekə-yekə məmurlardır və ya arxaları kiməsə və harasa bağlı olan piylənmiş iş adamlarıdır.

Çaşıb onlara səsini qaldırsan, süni qiymət artımına etiraz etsən, xidmətdən narazılığını bildirsən sənə elə divan tutarlar ki, dünyaya gəlməyinə peşman olarsan. O gün rayonların birində şadlıq evinin sahibi o dərəcə yolunu azıb, harınlıq edib ki, eyni günə eyni zalda iki toyun keçirilməsini təşkil edib. Daha doğrusu bir toy sahibi, əvvəlcədən behləşdiyi və razılaşdığı şadlıq evinə gələndə məlum olub ki, artıq başqa toyun qonaqları çal çağırdadılar. Narazılıq edilərsə də bir nəticəsi olmayıb, nəhayət ikinci toyun sahibi qonaqları ilə birinci ilə eyni məclisi bölüşüb, şənliliklərini birgə başa vurmağa məcbur olublar. Bu kimi faktların sayı kifayət qədərdir. Bəzən toy sahibi bütün məsələlərə dair şadlıq evinin sahibi ilə razılaşıb. Lakin toyun ən qaynar vaxtında məlum olur ki, menyü də nəzərdə tutulan təamlar və salatlardan yoxdur. Digər tərəfdən qidalar keyfiyyətsizdir, et məhsullarının mənsəyi məlum deyil. Bu səbəbdəndir ki, tez-tez toylarda qonaqların zəhərlənməsi halları olur. Hər kəs xatırlayır, özünü ən bərk gedən və bahalı şadlıq evi kimi təqdim etməyə çalışan “Yeganə” şadlıq evində aparılan yoxlamalar zamanı tonlarla qaralmış meyvələr, vaxtı keçmiş salatlardan, mənsəyi məlum olmayan et məhsulları aşkarlandı. Düşünmək olardı ki, artıq bu şadlıq evinin sahibinin evinə uçuracaqlar. Lakin digər şadlıq evlərinə dərs ola biləcək ciddi hadisə baş vermədi, sadəcə “Yeganə Mamed” adlı sahibkar 500-600 manat cərimə olundu. Yəni də şadlıq evi əvvəlki əndrabadi fəaliyyətini davam etdirir.

Diqqətçəkən hallardan biri də ondan ibarətdir ki, şadlıq evinin sahibi sonda toy sahibindən musiqiçilərinə pulunu ödəməyi tələb edir. Halbuki, behləşmə zamanı belə məqam nəzərdə tutulmur. Daha doğrusu administrator bu barədə də toy sahibinə heç nə demir. Bu da administratorun toy sahibindən pul qopartmağının sınaqdan çıxartdığı metodlarından. Eyni zamanda toyun gedişində toy sahibi anlayır ki, foto və video çəkilişlərin pulunu o ödəməlidir. Hətta şadlıq evinin “ştatlı” müğənnisinə görün baxım etməli, mətbəxə yemək bişən povurlara xələt göndərməli, avto dayanacaq da “parkovşik”ə pul ödəməlidir. Bir sözlə, şadlıq evlərində qüsurlar, narazılıqlar yaradan hallar kifayət qədərdir. Təəssüf ki, aidiyyəti qurumlar, xüsusilə də Qida Təhlükəsizlik Agentliyi şadlıq evlərində hökm sürən özbaşnalıqların aradan qaldırılması üçün təsirli tədbirlər görmürlər. Düzdür, müeyyən hallar da Qida Təhlükəsizlik Agentliyi ictimai maraqlara cavab verən tədbirlər görür, lakin bunlar yetərli deyil. Qanunlar sərtləşməli və tədbirlər gücləndirilməlidir. Əks halda toy kimi elmizin gözəl adətləri cılızlaşar və təcridən sıradan çıxarılacaq.

SSRI adlanan keçmiş millətlər həbsxanasının süqutundan sonra öz müstəqilliyini və suverenliyini elan edərək dünya birliyinə qovuşan Azərbaycan xalqı gənc, müstəqil Respublika kimi dünyanın ayrı-ayrı dövlətləri, beynəlxalq qurumları, xüsusilə ABŞ və Aİ ilə əlaqələrin bərabər hüquqlu, qarşılıqlı anlaşmalar əsasında genişləndirmiş, bu gün də balanslaşdırılmış xarici siyasətində bunu uğurla davam etdirməkdədir. 1994-cü ilin sentyabrında bütün təzyiqlər və təhdidlərə rəğmən Azərbaycanın qərb neft şirkətləri ilə birgə “Əsrin Müqaviləsi” kimi tarixə düşən Kontraktı imzalaması və sonrakı illərdə Bakı-Supsa, Bakı-Tbilisi-Çeyhan, Bakı-Tbilisi-Qars, TRASSEKA –

Şərq-Qərb və Şimal-Cənub İpək yolu, TANAP kimi beynəlxalq layihələrin təşəbbüscüsü və təşkilatçısı kimi tarixi layihələri uğurla yerinə yetirməsi, hazırda Avropanın əsas enerji təchizatçılarından biri kimi fəaliyyətini daha da genişləndirməsi bu ölkənin milli və dövlətçilik mənafeələrini qorumaqla və beynəlxalq aktlarla təsbit edilən hüquqlarından istifadə etməklə dünya birliyinə mühüm töhfələr verməkdə israrlı olduğunu göstərir. 1988-1994-cü illər ərzində Ermənistan tərəfindən, xarici qüvvələrdən aldığı dəstəklə, hələ iqtisadi və hərbi cəhətdən güclənməmiş Azərbaycanın 20 faiz ərazisi işğal edilərsə də və 30 ildən artıq müddətə bu işğal davam etsə də Azərbaycanın siyasi hakimiyyəti qeyd olunan tarixi missiyanı daim uğurla irəli aparmış və bu gün dünyanın, o cümlədən ABŞ və Aİ kimi beynəlxalq siyasətin önündə gedən qüvvələrin də etibarlı tərəfda-

şısı imicini qazanmışdır. Cənubi Qafqaz siyasətində aparıcı rola malik Azərbaycan kimi iqtisadi, hərbi cəhətdən güclü ölkənin 30 illik işğal dövründə hüquqlarının de-fakto gözdən keçirilməsi müşahidə olunduğu halda, 2020-ci ildə bu işğala son qoyulduqdan, BMT Təhlükəsizlik Şurasının məlum dörd Qətnaməsini həyata keçirdikdən, Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə təsbit olunmuş və tanınmış ərazilərində suverenliyini bərpa etdikdən sonra ABŞ-nin və Aİ-nin sərgilədiyi ikili standartlarla müşahidə olunan siyasəti ciddi narahatlıq doğurur. Ermənistanın və onun himayədarlığı missiyanı üzərinə götürən Fransanın heç bir beynəlxalq hüquq normalarına uyğun gəlməyən fəaliyyətlərinə etiraz etməli olan Aİ bu qüvvələrin anti-Azərbaycan yönümlü qeyri-peşəkar siyasətlərinə tabe olmaqla Qərbin beynəlxalq ədalətinə olan inamı itirmiş olur. Qərbin Cənubi

ərazisində stabilliyi təmin edən Azərbaycanla deyil, məhz Azərbaycan ərazilərinin 20 faizini 30 il işğal altında saxlayan, bütün beynəlxalq hüquq normalarını kobud şəkildə, həm də dəfələrlə pozan, dünya ictimaiyyətində imici aşağı olan, əhalinin sayına, ərazisinə, iqtisadi, hərbi gücünə görə regionun ən zəif dövləti olan Ermənistanla aparılır bu müzakirələr?

A zərbaycanın müstəqilliyi uğrunda mübarizələrdə saç ağartmış yüz minlərlə insanın vahid təşkilatı olan Azadlıq

Hərəkətçiləri İctimai Birliyində məsələ ilə bağlı geniş müzakirələr keçirilərək mövcud durum ətrafında şəkildə təhlil edilmiş, ABŞ və Aİ yetkililərinə özlərinin Cənubi Qafqaz siyasətlərinə yenedən nəzər yetirməyi, regionun, bölgənin, ümumən qloballaşan dünyanın gələcəyi naminə ciddi korrektorlər etmək çağırışı ilə bağlı müraciət ünvanlanmışdır. Müraciətdə qeyd edilmişdir ki, ABŞ və Aİ regiondakı fəaliyyətini bu cür davam etdirdiyi təqdirdə, bölgənin Azərbaycan kimi, qloballaşan dünyada əsas oyunçulardan birinə çevrilən bir ölkəsinin insanların inam və etibarını itirmək həmin güc mərkəzlərinin geosiyasi və beynəlxalq maraqlarına yaxşı heç nə vəd etmir.

Təhmasib Novruzov.
Azadlıq Hərəkətçiləri İctimai Birliyinin sədri

Mart soyqırımının sifarişçisi kimlər idi?: 106 il əvvələ arxivdən baxış

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Ermənilərin Azərbaycan xalqına qarşı törətdiyi Mart soyqırımından 106 il ötür. 1918-ci il mart-aprel aylarında həyata keçirilən soyqırım zamanı Bakı, Şamaxı, Quba qəzalarında, Qarabağ, Naxçıvan, Zəngəzur və Lənkəranda on minlərlə azərbaycanlı xüsusi amansızlıqla qətlə yetirilib, yüz minlərlə insan öz yurd-yuvasından qovulub.

Erməni daşnak qüvvələrinin həyata keçirdiyi qırğınlar zamanı 50 mindən çox dinc sakin öldürülüb. Şamaxı qəzasında 58, Qubada 122, Qarabağın dağlıq hissəsində 150, Zəngəzurdada 115, İrəvan quberniyasında 211, Qarsda 92 kənd yerlə-yeksan edilib.

Erməni hərbi birləşmələri minlərlə dinc azərbaycanlıyı yalnız milli mənsubiyyətinə görə məhv edib, evlərə od vurub, insanları diri-diri yandıraraq, milli memarlıq abidələrini, məktəbləri, xəstəxanaları, məscid və digər abidələri dağıdıb, müxtəlif şəhər və kəndləri, həmçinin Bakının böyük bir hissəsini xarabalığa çeviriblər.

Mir Cəfər Pişəverli öz xatirələrində yazır: "Mən 1918-ci ilin martında erməni daşnaklarının vəhşiliklərini, günahsız adamların öldürülməsinə, meyidlərin yandırılmasına öz gözümünlə gördüm. Bu çox nifrət ediləcək bir hərəkətdir".

İngilis mənbələrində göstərilir ki, ermənilər tərəfindən həmin ilin martında təkə Bakıda 25 min nəfər qətlə yetirilib. Amma bu soyqırım təkə Bakıyla əhatəli deyildi. Aprel ayının ilk on günlüyündən etibarən qətləmlər eynilə Şamaxı, Quba-Xaçmaz, Lənkəran, Hacıqabul, Səlyan, Zəngəzur, Qarabağ, Naxçıvan və digər bölgələrdə də edildi.

Ermənilərin 1918-ci il mart və aprel aylarında Şamaxı və ona qonşu kəndlərdə törətdikləri qətləmləri isbat edən çoxlu sayda arxiv materialı var. Bu materiallar arasında 22 noyabr 1918-ci ildə Təcili Araşdırma Komissiyasının başçısı A.Xasməmmədovun Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyi başçısına Şamaxı şəhəri və ona qonşu kəndlərin dağıdılması və azərbaycanlılar üzərində ermənilərin işğencələri və cinayətləri haqqında məlumatını, həmin komissiyanın üzvü A.Novatskinin bu məsələylə bağlı komissiya başçısına verdiyi məlumatı, bu işlərdə cinayətkar şəxslərlə bağlı məhkəmə işinin başladılması haqqında Təcili Araşdırma Komissiyasının 12 iyul 1919-cu il tarixli qərarı göstərmək olar.

Şamaxı şəhəri və ona qonşu

olan kəndlərdə ermənilər tərəfindən törədilən soyqırım hadisələri haqqında 7 cild, 925 səhifədən ibarət araşdırma materiallarında toplanmış məlumatlar ermənilərin cinayət və qətləmlər etdiklərini bir daha göstərir.

Arxivlərdə göstərilir: "...Uşaq və qadınların böyük bir hissəsi

məsciddə gizləndi. Tanınmış axund Molla Cəfərqulu öldürüldü. Hər kəs axunda bir şey edilməyəcəyini, ona əl qaldırılmayacağını fikirləşirdi. Amma ermənilər məscidə girərək axundu tapdılar. Onun gözünü çıxarıb, dilini, burnunu və qulaqlarını kəsdilər. Məsciddəki bütün qadınlar öldürüldü".

Şamaxıda təxminən 8 minə yaxın insan öldürüldü ki, bunun da 1653 nəfəri qadın, 965-i isə uşaqdı. 1918-ci ildə 15 min əhalisi olan Şamaxının 1921-ci ildə əhalisi təxminən 1701 nəfərə enmişdi.

Quba qəzasına göndərilən erməni silahlı birləşmələri tərəfindən 122 kənd dağıdılmış, müxtəlif xalqlardan olan yüzlərlə insan qətlə yetirilmişdi.

Soyqırımı həyata keçirənlərin erməni daşnak qüvvələri olduğu məlumdur. Bəs bu qırğınların sifarişçisi, dəstəkçisi kim idi? Bir çox tarixi sənədlər bunu amerikan və ingilis imperialistlərinin təşkil etdiyini deyir.

Bu süni milli qırğınların arxasında Britaniya və ABŞ imperializminin durduğunu İranda yerləşən ingilis qoşunlarının komandanı Denstirvil özü rəsmi surətdə etiraf edirdi. O, yazırdı: "Onlar (Qafqaz

xalqları-red.) taqətdən düşsənə qədər bir-birini qırmaqda davam etməlidir, bəlkə bundan sonra biz orada qayda yarada bildik" (Britaniya imperializmi Bakıda və İranda 1917-1918-ci illər kitabından).

Bəs bu milli münafişləri, qırğınları alovlandırmaq üçün silah və pul haradan gətirilirdi? Bu sualın cavabı isə ABŞ-ın Tiflisdəki səfiri Smitin ABŞ Dövlət Katibi Lansenqə 1917-ci il noyabrın 9-da göndərdiyi gizli məktubunda öz əksini tapır. Həmin məktubda Smit Dövlət Katibi Lansenqdən xahiş edir ki, Qafqazdakı anti-Sovet qüvvələri maliyyələşdirmək üçün 10 milyon dollar (indiki pulla 1 milyard dollar ekvivalentində) pul və pulemyotlardan, toplardan, digər silahlardan ibarət silah və sursat, hərbi geyim göndərsin, həmçinin Bakı üzərinə qoşun yeridilsin.

Beləliklə, Qafqazı qan gölüne çevirəcək münafişə törətmək üçün hər şey hazır idi; pul, silah təmin edilmişdir, indi qalırdı fitili alışıdırmaq. Bunun üçün isə tərribatə əl atmaq lazım idi. Belə bir tərribatçı qırğın planı hələ 1917-ci ilin dekabrında Tiflisdə Amerika konsulu Smit, Fransa və İngiltərənin hərbi nümayəndələri Sarden və Sarom tərəfindən hazır

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "Gənc nəslin milli mənlük şüurunun inkişaf etdirilməsi və vətənpərvərlik hisslərinin tərbiyəsi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

baş komandan Kalbalı Xan Naxçıvanskiyə məktubundan, 1919-cu il).

Mart qırğınlarından bir neçə gün əvvəl ingilislərin təşkilatçılığı ilə müsavətçilərlə daşnakların gizli sövdələşməsi olmuşdu. Müsavətçilər daşnak Ter Zaxaryanla əl sığaraq belə bir razılığa gəldilər ki, müsavətçilər Bakı Soveti əleyhinə qiyam qaldıracaq və daşnaklar isə onlara silah-sursatla kömək edərək bolşevikləri Bakıdan vurub çıxaracaqlar. Müsavətçilərlə daşnaklar arasında əldə olunmuş bu şifahi sövdələşmə Topçubaşovun rəhbərlik etdiyi qrupun daşnaklarla növbəti görüşündə daha da möhkəmləndi. Bu, Müsavatın rəsmi orqanı olan "Azərbaycan" qəzeti tərəfindən bir il sonra belə etiraf olunurdu: "Martın 18-də keçmiş şəhər rəisi Qaik müsəlmanların iclası keçirildi".

"İsmailiyyə" binasına gələrək erməni milli şurası və daşnaksütyun partiyası adından bildirmişdi ki, hərəgah müsəlmanlar bolşeviklərin əleyhinə çıxarsalar, onda erməni qoşun hissələri müsəlmanlara qoşular və bolşevikləri Bakıdan qovub çıxarmaqda onlara kömək edər". (Azərbaycan qəzeti, 17 mart 1919, №67).

Lakin belə olmadı. Bu qüvvələr amerikan və ingilislər tərəfindən guya bolşeviklərə qarşı silahlandırılıb və maliyyələşdirilirdi, lakin daşnaklar pul və silah əldə edib gücləndikdən sonra bolşevik olub-olmamasından asılı olmayaraq gücü çatan hər yerdə bütün azərbaycanlıları qırmağa başladı və proses milli qırğın şəklini aldı.

Nəriman Nərimanov erməni vəhşilərinin törətdikləri qətləmlər haqqında qeyd edir: "Bolşevik olan bir türkə belə aman verilmədi. Daşnaklar- "bolşevikliyinizi tanıdırıq, bir halda ki, türksünüz- bu yetər" deyirdilər. Bolşevik adı altında türklərə qarşı hər cür cinayəti etdilər. Nəinki kişilər, hətta hamilə qadınlar bunlardan canlarını qurtara bilmədilər".

Daşnakların müttəfiqi müsavət isə heç nə edə bilmədi. Baxmayaraq ki, kifayət qədər

hərbi imkana malik idi. Biz demək olar ki, hər yerdə, bütün mənbələrdə daşnakların dinc, əliyalın, silahsız müsəlmanları qırdığını oxuyuruq. Sual olunur, axı nə üçün müsəlmanlar silahsız olmalı idi? Məgər silah yox idi? Yox, Müsavatın əlində kifayət qədər silah-sursat vardı. Məsələn, ingilislər 1918-ci ilin yanvarında Şamaxor stansiyasındakı qırğından sonra əldə olunan silahların hamısını, o cümlədən 15 min tüfəngi, 70-ə qədər pulemyot və 20-yə qədər topu müsavətçiləri silahlandırmaq üçün vermişdi. Bu o dövr üçün çox böyük silah arsenalı deməkdir.

Müqayisə üçün deyək ki, mart hadisələri ərəfəsində Bakıda daşnakların 4 minlik silahlı üzvü var idi, bunlarla müqayisədə isə Müsavat 15 min tüfəngə sahib idi ki, bu da Bakıdakı daşnak silahlılarından az qala 4 dəfə böyük silahlı

qüvvə deməkdir. Naməlum səbəbdən bu silahlardan müsavətçilər Bakıda və digər regionlarda qırılan dinc müsəlmanları qorumaq üçün istifadə etmədi.

Ümumilikdə, 1918-ci ilin mart-aprel aylarında Bakı, Şamaxı, Quba, Lənkəran və digər ərazilərdə xaricdən pul və silahla təmin olunan erməni daşnak silahlı birləşmələri 50 min azərbaycanlıyı qətlə yetirmiş, on minlərlə insanı öz torpaqlarından qovmuşlar.

Azərbaycan və qonşu ölkələrin arxivlərində ermənilərin azərbaycanlılara qarşı törətdikləri dəhşətli soyqırım haqda minlərlə fakt və sənədlər var. Bunlar ermənilərin iç üzünün açılması və dünya qarşısında ifaşı üçün tam kifayət edir. İndi dünyaya yalancı erməni soyqırımı nağıllarını qəbul etdirmək istəyən ermənilər bu tarixi faktlar qarşısında aciz vəziyyətə düşürlər.

Tarix elmi faktlara və sənədlərə əsaslanır. Faktlar və sənədlər isə hər şeyi çılpaqlığı ilə ortaya qoyur. Artıq dünya elmi və siyasi ictimaiyyəti əsil soyqırımın kimlər tərəfindən kimlərə qarşı törədildiyini bilir.

Elçin Bayramlı

SON SƏHİFƏ

SƏS

2 aprel
2024-cü il

“Sosial şəbəkələrdə gərginlik yaradanlar cəzalandırılmalıdır”

Əlbəttə ki, elmi-texniki inkişafa uyğun olaraq, dünyada gedən müharibələrin metod və silahları da dəyişməkdədir. Reallıq və baş verən proseslər bir daha təsdiqləyir ki, artıq dünyanı bürüyən informasiya müharibəsi daha təhlükəli vasitəyə çevrilib. İnsanları asan yolla yönləndirən informasiya onların əhvalına daha sürətlə təsir edir. Artıq insanların böyük əksəriyyəti informasiya ehtiyaclarını ictimai rəyə güclü təsir imkanları olan sosial şəbəkələr vasitəsi ilə ödəyir.

Bu tip informasiyalardan biri və ən vacibi ordu, müharibə, hərbi əməliyyatlarla bağlı olan xəbərlər, bir çox hallarda isə məxfi informasiyalardır. Şübhəsiz, insanlarda ən çox maraq doğuran məhz bu tip informasiyalardır. Onlar anlamırlar ki, dezinformasiya çox təhlükəli bir silahdır.

Yenidən müharibənin başlanması ilə bağlı sosial şəbəkələrdə yayılan dezinformasiyalar yayılıb. Bu saxta məlumatlar kimlərin marağına xidmət edir? SİA mövzu ilə bağlı hərbi ekspert Ədalət Verdiyevin fikirlərini öyrənib. O bildirib ki, bu gün sosial

MÜNASİBƏT

şəbəkələrdə müharibənin başlamasına dair yayılan saxta məlumatlar birmənalı olaraq Ermənistan və onu dəstəkləyən qüvvələrin maraqlarına xidmət edir. Müharibənin başlaması və şəhidlərimizin olması ilə bağlı köhnə məlumatları yeni xəbər kimi ictimaiyyətə təqdim edən bəzi üzdnəraq sosial şəbəkə istifadəçiləri cəbhə bölgəsində xidmət edən hərbiçilərimizin valideynləri və yaxınlarının bu xəbərləri oxuduqda hansı hissləri keçirdiyini qətiyyənlə nəzərə almırlar. Bu fəaliyyətlərin qarşısının alınması üçün qanunvericilik aktlarında zəruri olan dəyişikliklər həyata keçirilməlidir ki, hüquq mühafizə orqanları həmin şəxsləri aşkarladıqdan sonra onlara qarşı daha səmərəli və effektiv mübarizə apara bilsinlər. 5-10 dəfə bəyənəmə qazanmaq üçün 10 minlərlə hərbiçinin valideynini narahət edən, ictimaiyyətdə gərginlik yaradanlar mütləq, həm də daha sərt səmərəli və effektiv şəkildə cəzalandırılmalıdırlar. Bundan başqa bu fəaliyyətlərə yol verənlərin ictimai qınağa səbəb olması üçün onların ad, soyadları, şəkilləri ictimailəşdirilməlidir. Əks halda bu fəaliyyətlər gələcəkdə yenə də təkrarlana bilər”.

Söylü Ağazadə

18 gün əvvəl maşın vuran piyada xəstəxanada ölüb...

Abşeronda 18 gün öncə maşın vuran 21 yaşlı oğlan dünən ölüb. SİA xəbər verir ki, hadisə martın 14-də Xırdalanda baş verib. Yolu keçmək istəyən 2003-cü il təvəllüdü Mirtural Ramil oğlu Selimov maşın vurub. Aldığı xəsarətlərdən komaya düşən gənc 18 gün ərzində xəstəxanada müalicə olunub. Mirtural Selimov dünən xəstəxanada dünyasını dəyişib. Fakt araşdırılır.

“SƏS” qəzetinə abunə kampaniyası davam edir!

«SƏS» QƏZETİNƏ
ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR
AŞAĞIDAKI YAYIM
ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ
SAXLAYA BİLƏRLƏR

1. Azərpoçt Poçtdaşıma Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Azərmətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressainform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Qasid Mətbuat Yayım – 0124931406, 0124938343
7. F.Ş.Ruhid Hüseyinov – 0124349301, 0505357898
8. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744

1 nüsxə 1 aylığı 13.20 AZN

6 aylıq 79.20 AZN

1 illik 158.40 AZN

ABUNƏÇİLƏRİMİZİN
XİDMƏTİNDƏYİK
Müraciət, şikayət, yazı,
təbrik və başsağlıqlarınızı
dərc etməyə hazırıq!

Zərgərlik bazarında qiymətlər necə tənzimlənir?

“Qızıl bazarında 8 Mart və Novruz bayramı öncəsi aktivlik var idi. Lakin ümumi götürüldükdə bazarda alıcılıq zəif olub. Bayram günlərində insanlar istirahət etməyə daha çox üstünlük verirlər. Lakin son üç ildə ölkəmizdə zinət bazarı böyük inkişaf dinamikası keçib. 2020-ci ildə zərgərlik bazarının dövriyyəsi 32 milyon manat idisə, 2023-cü ildə bu rəqəm 230 milyon manatı keçdi.

Ancaq son altı ayda bazarda ciddi zəifləmə müşahidə olunur. Bunun əsas səbəbi xam qızılın qiymətində ciddi artımın olmasıdır. Bu da məmullatların qiymətinə təsir edir və alıcılıq qabiliyyəti aşağı düşür”.

Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Azərbaycan Zərgər Assosiasiyasının sədri Toğrul Abbasquliyev deyib. Onun sözlərinə görə, ümumi götürüldükdə zərgərlik bazarı qiymətli metalların və daşların birja qiyməti ilə tənzimlənir: “Son beş il ərzində zərgərlik bazarında mart ayının əvvəlində bahalaşma olur. Bu da dünyada 8 Mart bayramı münasibətilə zərgərlik məmullatlarının satışının artması ilə bağlıdır. Dünyada hasil olunan qızılın 52%-i zərgərlik məmullatları-

nın istehsalına yönəldilir”.

Ləman Sərraf

Baş redaktor:
Bəhrüz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyli
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az

“ƏLİNCƏ” AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ
CƏMIYYƏTİNİN ORQANI.
QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur

Tiraj: 3200

BAŞSAĞLIĞI

Rəşid Behbudov adına 2 saylı 11 illik Musiqi məktəbinin direktoru Səadət Eminova, Məmmədhasən Məmmədov və Buzovna qəsəbəsi 4 saylı Uşaq İncəsənət Məktəbinin kollektivi məktəbin dərslər hissə müdiri Gültəkin Atakişiyevaya qaynanası Xırdaxanım Atakişiyevanın vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin məhəbbətlə başsağlığı verirlər.

Allah rəhmət eləsin!